

VETENSKAP | URSPRUNG | SKAPELSETRO

Genesis

DECEMBER 2022

DEN UNIKA MÄNNISKAN

**Kan apor lära sig tala?
Människor på zoo
Naturvetenskapen och själen**

FÖREDRAG | TEMAHELGER | SEMINARIER

Björn Nissen

Orsa
Bibeln och vetenskap, Intelligent Design
0735-76 65 47
bjornnissen@hotmail.com

Vesa Annala

Kalmar
Naturvetenskap, teologi
0705-76 53 19
vesa.annala@gmail.com
www.vesa-annala.se

Johnny Bergman

Bankeryd
Evolution - fakta eller teori,
Intelligent Design, apmänniskor
070-228 10 32
johnnybergman@telia.com
www.bergmansmedia.se
Kan föreläsa i Jönköping med omnejd

Magnus Lindborg

Lycksele
Grundläggande skapelsetro
0727-06 02 84
magnuslindborg@live.se

Mats Molén

Umeå
Naturvetenskap, biologi, geologi
090-13 83 68
mats.dino@gmail.com
www.matsmolen.se

Josef Moensjö

Falköping
Grundläggande skapelsetro
0705-42 63 50
josef.moensjo@gmail.com

Henrik Mjörnell

Vaggeryd
Grundläggande skapelsetro
Dinosaurier och Bibeln
Bibeln och vetenskapen
0707-14 27 68
henrik.mjornell@pingst.se

Anders Gärdeborn

Västerås
Bibeln, naturvetenskap
0709-95 10 10
gardeborn@telia.com
www.gardeborn.se

Göran Schmidt

Rörö
Intelligent Design,
naturvetenskap,
Bibeln och vetenskapen.
0704-80 38 40
schmidt.gbg@gmail.com
www.gschmidt.se

Flera av medlemmarna i föreningen Genesis kan hålla föredrag om ursprungsfrågor för olika målgrupper som skolor, universitet och kyrkor. Kontakta oss!

VETENSKAP | URSPRUNG | SKAPELSETRO

Genesis

Följ föreläsarna här, och samordna gärna när någon är i närheten: <http://www.genesis.nu/kalender/>

STEFAN KELLER PIXABAY

12

TEMA: Den unika människan

TIDNINGENS INDELNING

FRÅN STYRELSEN

Ledare

Beskrivning av visioner och mål

RELATION

Kontakt med läsekretsen

Frågor och svar

BIBELN

Urgammal visdom

Tänkvärdheter och reflektioner från världens mest lästa bok

I FOKUS

Temaartiklar

Allsidig belysning av numrets tema

AKTUELLT

Recensioner och analyser

Media och frågor som rör skapelseområdet granskas och kommenteras

SKOLAN

För dig som lärare och elev

Undervisningsstöd, tips och argument för dig som går eller arbetar i skolan

FRAMÅTBlick

Nästa nummer

Vad kommer i nästa nummer av Genesis?

FÖRENINGEN GENESIS

är en allkristen sammanslutning som främjar spridandet av böcker, filmer och annan information som stöder skapelsetron. Vi granskar och presenterar material som belyser utvecklingslärans karaktär och konsekvenser. Föreningen vill utmana naturalismen som den självklara utgångspunkten för vetenskapen, visa på relevansen i ett bibliskt-kristet sätt att tolka naturen och verka för att en sådan syn får komma till tals i skola och samhälle.

Prenumeration och medlemskap - se nästa sida.

OMSLAGET

"Ögat i fingeravtrycket"

Illustration: Jörgen Lundin.

Genesis

CERD ALTMANN PIXABAY

JONATHAN MORENO CAMPEÓN PIXABAY

MERLIN LIGHTPAINTING PIXABAY

5 Ledare

6 Läsarfrågor

- 6. Ointelligent design?
- 9. James Webb och big bang

11 Tänkvärt

- 11 Vad är då en människa?

12 Tema: Den unika människan

- 13 Men vi är ju så lika aporna!
- 14 Den unika människan
- 18 Människan och schimpansen, mer olika än man trott
- 21 Kan apor lära sig tala?
- 24 Kan en goja skoja?
- 25 En hybrid mellan apa och människa?
- 28 Människor på zoo
- 30 Om människosynen
- 34 Tips på media för fördjupning i temat

36 Vardagsapologetik

- 36 Vad säger naturvetenskapen om själens existens?

40 Evangeliet

- 40 Det finns en mening!

42 Skola och undervisning

- 42 För lärare: Läroplanen och människosynen
- 44 För elever: När din lärare påstår att vi bara är djur
- 46 För dig som arbetar med de yngsta: Eld

Genesis

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: Göran Schmidt.

Respektive artikelförfattares åsikter behöver inte nödvändigtvis överensstämma med föreningens.

MANUS OCH TIPS: redaktionen@genesis.nu

REDAKTION: Anders Allegrind, Samuel Lampa, Magnus Lindborg, Jörgen Lundin, Göran Schmidt. I detta nummer dessutom: Anders Gärdeborn, Johnny Bergman, Theodor van der Waard.

PRODUKTION OCH LAYOUT: Jörgen Lundin

TRYCK: Taberg Media Group, Taberg.

UTGIVNING: Genesis utkommer 4 nr/år. **ÅRSPRENUMERATION:** 265 kr (gåvoprenumerationer 165 kr, studerande 145 kr) Lösnummerpris 70 kr. Köp av 2 ex = 50 kr/st, 3-4 ex 40 kr/st, 5 eller fler ex: 30 kr/st. Porto tillkommer.

SÅ HÄR BESTÄLLER DU EN PRENUMERATION

Alt 1. Betala via Plusgironummer 29 55 88-8. **Alt 2.** Betala via Swish 123-652 03 99.

Se detaljerad information på <https://genesis.nu/tidning/>.

Utlandet: SEK 315 (studerande 245)

Internetbank - IBAN: SE18 9500 0099 6026 0295 5888 BIC: NDEASESS

FÖRENINGEN GENESIS Vetenskap Ursprung Skapelsetro.

MEDLEMSKAP: 130 kr/år (betalningsinfo - se genesis.nu)

POSTADRESS: Föreningen Genesis, c/o Göran Schmidt, Box 36, 475 18 RÖRÖ.
tfn 0704-80 38 40. Internetadress: www.genesis.nu

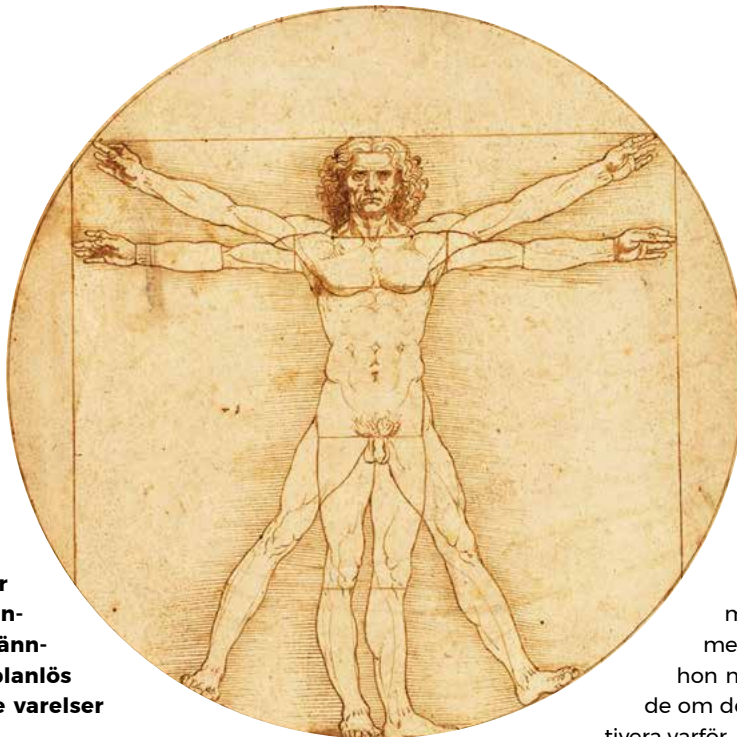
FÖRENINGEN GENESIS STYRELSE: Göran Schmidt (ordf), Magnus Lindborg (vice ordf), Tord Svanberg (sekreterare), Ulf Hedin, Josef Moensjö (kassör), Johnny Bergman, Marita Sandberg. Suppleanter: Samuel Lampa, Theodor van der Waard, Anders Gärdeborn, Joakim Linder, Ola Hössjer, Leo Labón, Henrik Mjörnell, Roger Berggren, Erik Österlund.

Göran Schmidt civ.ing. (kemiteknik), biolog, lärare, skolledare, numera föreläsare och ordförande i Genesis.
Webbplats: gschmidt.se Mail: ordforande@genesis.nu

Det spelar roll

Spelar det någon roll hur människan blev till? Naturligtvis är det så! Hennes sanna natur är intimt förknippad med hennes sanna ursprungshistoria. Det spelar roll för både vår självbild och människosyn om den första människan blev till genom en planlös utveckling från apliknande varelser eller genom ett ord av Gud.

Vår självbild och människosyn bidrar nämligen till både våra personliga vägval i livet och till den politik och det näringsliv som formar våra samhällen.

Den som inte håller med måste kunna motivera varför det inte skulle spela någon roll om en ung människa betraktar sig som en kosmisk tillfällighet i ett likgiltigt universum eller – som Bibeln lär – som en önskad och älskad varelse med det höga och ansvarsfulla uppdraget att vårda och förvalta jorden och dess resurser.

Men till syvende och sist är det förstas sanningen om vårt ursprung som avgör. Vi är varken kallade till att leva i en illusion

av mening i en meningslös värld eller i en illusion av meningslöshet i en meningsfull värld. Det är sanningen om verkligheten som spelar roll: Är människan ett djur bland andra som man får lära sig i skolan och som media vill få oss att tänka, eller är hon någonting mer? Vi är övertygade om det sistnämnda och tänker motivera varför.

I ett tidigare nummer granskade vi den fossila och genetiska evidensen för att Gud skapade människan unik (nr 1 mars 2020). Här presenterar vi huvudsakligen en annan sorts argument. Läs dem och pröva dem – för din och vår gemensamma framtids skull!

Göran Schmidt, ordförande

BILD: DEN VITRUVIANISKE MANNEN. LEONARDO DA VINCI. WIKIPEDIA.

LÄSARFRÅGA

Hej! Jag har läst en bok av naturvetaren Torbjörn Fagerström som heter "Tankar från en utskälld forskare" (2018). Ett av kapitlen har titeln "Människan: ett fuskbygge" och där ger författaren flera exempel på "korkade konstruktioner" och "ointelligenta lösningar" som finns i människokroppen. Exempel han ger är människans svalg, inneröra och ryggrad. Det skulle vara intressant att få en förklaring från tidningen Genesis på hur ni ser på påståendena om att det finns dålig och ointelligent design i skapelsen.

Villrådig läsare

Svar från redaktionen: Det är vanligt att våra kritiker påstår att den biologiska och fysiska världen innehåller en del exempel på defekter, som de kallar för dålig design och som de anser motbevisar tanken på en perfekt Gud och intelligent Skapare. Men ofta ändras bilden totalt, när man får höra hela storyn.

NÖDVÄNDIGT MED KOMPROMISSER

Ingenjörer vet att all design strävar efter optimering av en hel rad egenskaper och därför blir det ofrånkomligt med kompromisser för att få fram den bästa helhetslösningen. Man brukar ta laptopen som ett exempel.

Om man tittar på skärmen, skulle man kunna säga att den är dåligt designad, eftersom den kunde ha varit större. Laptopen kunde också haft ett större minne och bättre kapacitet. Tangentbordet kunde också ha varit mer lättarbetat, men här är det andra önskemål som har tillgodosetts.

Det viktiga när det gäller laptopen har varit storlek, vikt, pris och hur portabel den är. Enskilda egenskaper kan kritiseras, men i detta fallet är helhetslösningen optimal även om den rymmer enskilda kompromisslösningar.

Professor Jerry Bergman har skrivit en bok med titeln "Poor Design – An invalid argument against Intelligent Design". Han argumenterar där för att det måste finnas svagheter och brister i naturen. Utan denna inbyggda svaghet i alla livsformer hade balansen i naturens ekosystem varit i fara.

"Det som inte verkar vara en optimal design i naturen är nödvändigt för att säkerställa att en livsform inte dominerar och orsakar att andra livsformer får mindre utrymme och till slut dör ut".¹

DEM HAR BÄSTA FÖRKLARINGEN?

Jerry Bergman vänder också på frågan och undrar om evolutionsläran har en bättre förklaring att ge än kreationismen till de egenskaper som kan verka vara exempel på en dålig design i naturen. Evolutionsläran har stora problem att förklara vad man ser runtomkring i

naturen. Miljontals år av evolution borde inte ha producerat så många djurarter, som i evolutionisters tycke, har en dålig design. Dessa egenskaper skulle helt enkelt inte ha överförts till nästa generation. Naturligt urval borde ha eliminerat sådana egenskaper och istället bara gynnat de goda och starka livsformernas överlevnad.

1. ÄR MÄNNISKANS RYGGRAD DÅLIGT DESIGNAD?

Om vi ska granska de exempel som Torbjörn Fagerström kallar för dåligt designade organ i människokroppen, kan vi börja med ryggraden. Många ryggtareapeuter använde sig i många år av helt felaktiga behandlingsmetoder, som hade sin grund i den darwinistiska tanken att ryggsproblem berodde på människans påstådda härstamning från apliknande djur och att människans nuvarande rygg inte var anpassad för upprätt gång.

Behandlingen inriktade sig därför på att genom olika övningar försöka minska eller vända den anatomiska lordoskurvan. Man behandlade patienter med "Williams böjningsövningar" och rekommenderade ryggpatienter att gå med kroppen lutad framåt. För att lyckas med det måste personen tvinga ländryggen bakåt och därigenom ändra viktfordelningen på kotpelaren.²

Lyckligtvis upptäckte en fysioterapeut i Nya Zeeland, Robin McKenzie, att hållningsövningar som gick ut på att återställa normal lordos istället minskade eller eliminerade ryggsmärtor hos många patienter.

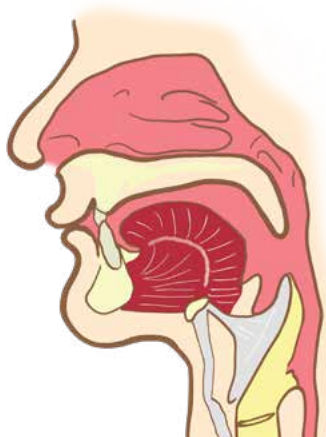
Han gav sitt stöd till *"den kreationistiska uppfattningen att ländryggs-lordos inte är en ärftlig deformitet från tidigare evolutionär utveckling. Ländryggen är istället ett mycket effektivt sätt att stödja vikten och ge rörelse i upprätt gång på två ben"*.³

Det är nu allmänt erkänt att ryggproblem inte beror på dålig design utan snarare på att man i det moderna livet inte sköter sin kropp som man borde. Detta innefattar brist på motion, dålig hållning, stress och att man har kroppen i ett framåtböjt läge under långa perioder vid ett löpande band eller framför en dator.

Denna slutsats bekräftas av att läkare i länder i tredje världen sällan rapporterar om kronisk ryggsmärta. Förr rekommenderades flera veckors lång vila och sömn, men nu är receptet att träna, promenera, ha ett mera normalt sömnmönster och använda en bra madrass när man sover.

Att ryggraden är allt annat än dåligt designad framgår av vad professor David Shuman, som är darwinist, konstaterar:

"Den mänskliga ryggen har, om den får rätt skötsel och blir rätt förstådd, en häpnadsväckande effektiv mekanism. Lika mycket som den ofta mer hyllade mänskliga hjärnan, är människans rygg ... en viktig faktor i människans särställning".⁴

2. ÄR MÄNNISKANS SVALG DÅLIGT DESIGNAT?

En objektiv granskning av hur det mänskliga svalget är utformat visar på att det är ett exempel på en avancerad design snarare än en bristfälligt utformad kroppsdel. En känd zoolog uttryckte sin darwinistiska uppfattning så här:

"Det var höjden av dumhet, när den "intelligente Skaparen" designade och skapade människan. Svalget fungerar som en gemensam passage för luft och vatten. Tänk på hur många liv som har gått förlorade genom att mat eller vatten har kommit in i eller blockerat luftpassagen. Det skulle verkligen ha krävts väldigt lite intelligens av Skaparen för att ha utformat ett mer effektivt och mindre farligt arrangemang".⁵

Fakta visar efter en noggrann granskning av svalgets funktion att det istället är ett exempel på ett avancerat och designat komplext system. Svalget fungerar som en gemensam passage för tre

olika system – andningsorganet, matsmältningssystemet och talorganen. Systemet kan orsaka kvävning, men möjliggör samtidigt vårt språk.

Svalget förbinder luftstrupen med matsmältningskanalen. Denna design gör det möjligt att ta bort både överflödigt fukt i luftkanalen och skräp i lungsystemet som filtrerar luften genom bronkialslem. Slemmet transporteras upp ur lungorna av flimmerhåren och sväljs sedan. Designen tillåter hosta eller nysning, som är nödvändigt för att avlägsna irriterande ämnen från halsen och näsan. Systemet gör det också möjligt att få bort mat eller föremål som kan fastna i matstrupen eller bak i munnen.

Svalgets utformning tillåter också mun och näsa att alternera som andningsportar. Detta är viktigt när näsan är igentäppt av förkylning eller munnen är igenstoppad av mat. Näsborrharna används när det finns behov av att andas normala mängder uppvärmd, fuktig och filtrerad luft. Vid behov tillåter munhålan snabbt intag av mycket större luftmängder.

TVÅ SEPARATA MUNNAR?

Tungan, tänderna, gommen, underkäken och kinderna är alla nödvändiga för att ta emot och bearbeta mat, men de behövs också för vårt tal. Om man istället valt en lösning med två separata rör, skulle det krävas två separata munnar, tungor, tänder och andra strukturer. En uppsättning skulle behövas för att äta och en uppsättning för att tala.

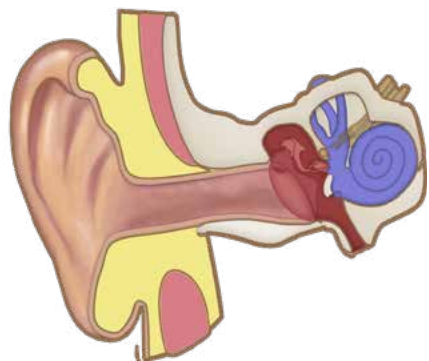
Svalgdesignen hos människan tillåter oss att äta och andas samtidigt med större effektivitet och mindre kroppsstorlek än om vi hade haft två separata kanaler. Tvårörssystemet skulle helt enkelt ha varit oerhört mer komplicerat och dessutom försämrat förmågan att skydda kroppen från patogener. ►

LÄSARFRÅGA

Sannolikheten för infektioner hade varit betydligt högre.

Dessutom är luktsinnet är en oumbärlig del av vårt smaksinne. Om systemen varit åtskilda hade det krävts en helt annan lösning.

I själva verket är det mänskliga svalget ett mästerverk av yppersta ingenjörskonst. Problem som kan uppstå beror i huvudsak på felaktig användning av systemet. Man sväljer en för stor portion mat, skrattar eller pratar när man äter. Det kan också bero på att man äter för snabbt, inte tuggar maten eller har haft stor alkoholförtäring.

3. ÄR MÄNSKOÖRAT DÅLIGT DESIGNAT?

Det tredje påståendet om dålig i design i människokroppen handlar om att örat inte är ordentligt skyddat från damm, föroreningar, vatten, insekter och annan yttre smuts jämfört med andra djur. Vetenskapsförfattaren Ingrid Schou skriver: "Skulle det inte vara skönt att kunna stänga öronen, till exempel när vi är under vattnet eller när vi är omgivna av mycket ljud? Vad sägs om att kunna skydda dem mot smuts och damm?"⁶

Faktum är att det finns en del djur som har en särskild funktion för att skydda

sina öron. Tuppen är ett sådant exempel. Den gal så högt att den skulle kunna få hörselskador om den inte hade kunnat stänga sina yttre hörselgångar. Vid behov kan den aktivera sina inbyggda öronproppar. De stackars hönorna saknar däremot denna funktion.

MÄNNISKAN HAR HÖRSELSKYDDSYSTEM

Intressant nog har även människan ett system som förhindrar det mesta skräp (damm, föroreningar och vatten) från att komma in i våra öron. Trumhinnan är detta "lock" som skyddar örat och hindrar vatten, insekter och vatten från att komma in i innerörat utan att hörseln stängs av. Designen uppnår därför det bästa av två världar. Vi kan stänga mun och ögon, men behöver inte stänga öronen för att uppnå samma skydd med hjälp av trumhinnan.

Människan har också ett system som snabbt reagerar på höga ljud. Denna volymkontroll består av de minsta skelettmuskler i kroppen. De gör öronbenen styva för att minska styrkan på ljudet som kommer in i innerörat. Dessa muskler drar ihop sig reflexmässigt ungefär en tiondels sekund efter det att det ena eller båda öronen träffats av ett högt ljud. Även om den här funktionen är en stor hjälp, kan höga ljud som t.ex. skottlossning med tiden orsaka skada om man inte har extra hörselskydd vid t.ex. skjutövning.

Det här systemet med ljudkontroll gör också att dessa muskler i mellanörat kan dämpa de högre frekvensljuden och samtidigt förbättra förmågan att höra andra människor prata. Människans nuvarande hörselsystem är helt klart överlägset alternativet att stänga öronen på liknande sätt som vi stänger munnen eller ögonen. Trumhinnan skyddar oss från damm, vatten och smuts utan att störa hörseln. Det är en bra design.

FAGERSTRÖM OCH FORMGIVAREN

Torbjörn Fagerström föreläste år 2009 för Kungliga Vetenskapsakademien om evolution, intelligent design och människan som ett fuskbygge. Vid det tillfället gjorde han följande uttalande:

*"Ingen som har gjort sig besväret att på djupet sätta sig in i den moderna evolutionsteorin kommer att uppleva något behov av att åkalla en intelligent formgivare. Det finns ingenting inom biologin, hur ofattbart komplicerat, ändamålsenligt eller vackert det än må synas vara, vars uppkomst inte i princip kan förklaras som ett resultat av naturligt urval som under lång tid verkat på slumpvis uppkommen variation"*⁷

Osökt kommer man att tänka på den gamle teologen A.W. Tozer, som träffade huvudet på spiken, när han skrev:

*"Vår tids vetenskapsmän har tappat bort Gud mitt ibland alla undren i Hans värld"*⁸

/Jonny Bergman

NOTER

1. Jerry Bergman: "Poor Design. An invalid argument against Intelligent Design", sid 215, BP Books, 2019.
2. Jerry Bergman: "Back Problems: How Darwinism misled Researchers" (www.creation.com).
3. McKenzie, R. The Cervical and Thoracic Spine: Mechanical Diagnosis and Therapy, Spinal Publications Ltd., Waikanae, New Zealand, 1990.
4. Williams, P.C., Low Back and Neck Pain: Causes and Conservative Treatment, Charles C. Thomas, Springfield, IL, p. 13, 1982 Edition.
5. Brev citerat I G. Howe: "Correspondence series", Students for Origins Research, 4(1):3, 1981
6. <https://sciencenorway.no/evolution-the-human-body/we-can-close-our-eyes-and-mouth-why-cant-we-close-our-ears/1990711>, (kortare: krymp.nu/2YR) 10 mars 2022.
7. Torbjörn Fagerström: "Tankar från en utskälld forskare, sid 121 (2018).
8. A.W. Tozer: "The Pursuit of God: The Human Thirst for the Divine"(2013).

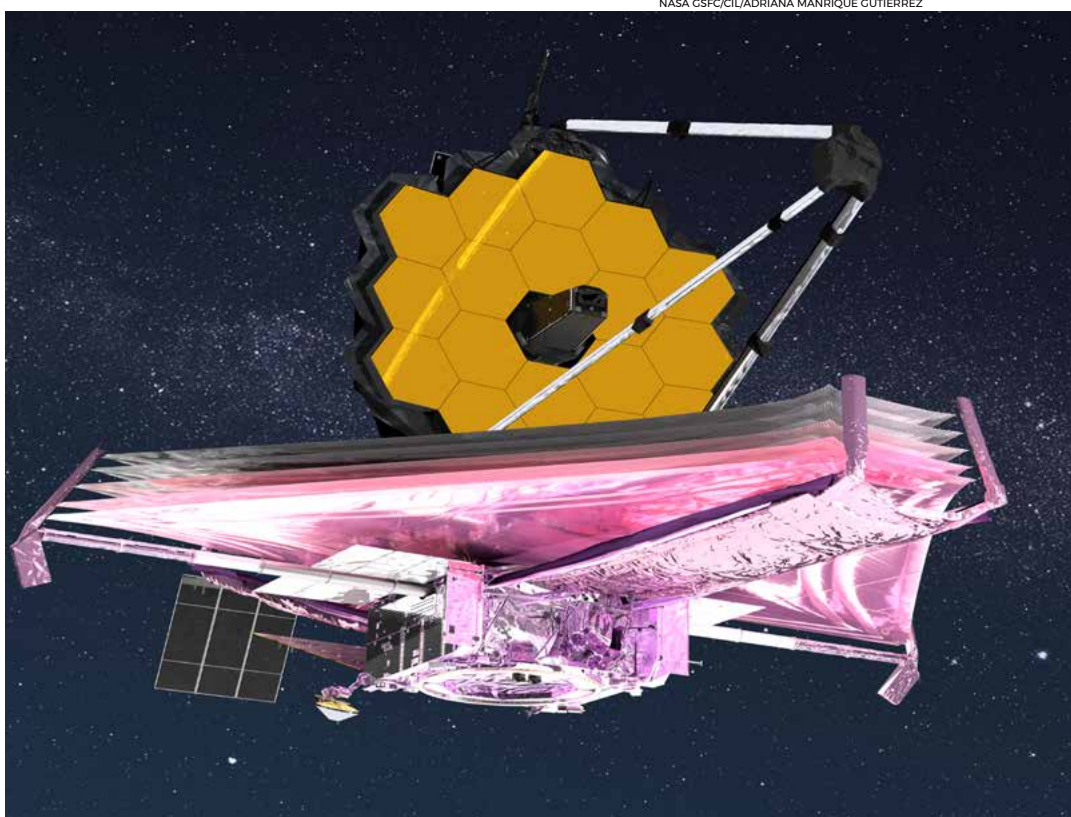
Jag läste nyligen en artikel på engelska som jag inte riktigt förstod. Den handlade om att bilderna från James Web Teleskopet skulle visa att Big Bang aldrig hade kunnat hända och att en mängd vetenskapsmän nu var panikslagna. På vilket sätt skulle de nya bilderna av universum motsäga Big Bang?

/Peter Jarbratt

Hej Peter och tack för din fråga. Det är korrekt att det nyligen idrifttagna James Webb Space Telescope (JWST) kommit med en del obehagliga - för att inte säga katastrofala - överraskningar för dem som ansluter sig till big bang-paradigmet. Jag kommer till dessa, men först lite bakgrund:

S:et i JWST ("Space") innebär att det är ett teleskop beläget ute i rymden. På så sätt störs det inte av jordens atmosfär och kan därför ta bättre bilder på de rymdobjekt som forskarna studerar. Men till skillnad från dess föregångare Hubble-teleskopet går inte JWST:s omloppsbana runt jorden utan runt solen. Teleskopet ligger på behörigt avstånd bortom jorden (från solen räknat) och följer med jorden i dess årliga vandring. Genom en listig placering kan man på så sätt få en panoramautsikt över universum under dygnets alla timmar utan att någon gång hamna i jordens skugga. Kostnaden för projektet är ofattbara 10 miljarder dollar. (Jag roade mig med att omvandla detta belopp till en hög med svenska tusenlappar, och den blir över 1000 mil hög!)

Ett viktigt syfte med JWST är att studera galax-, stjärn- och planetbildning i det tidiga universum. Och tanken

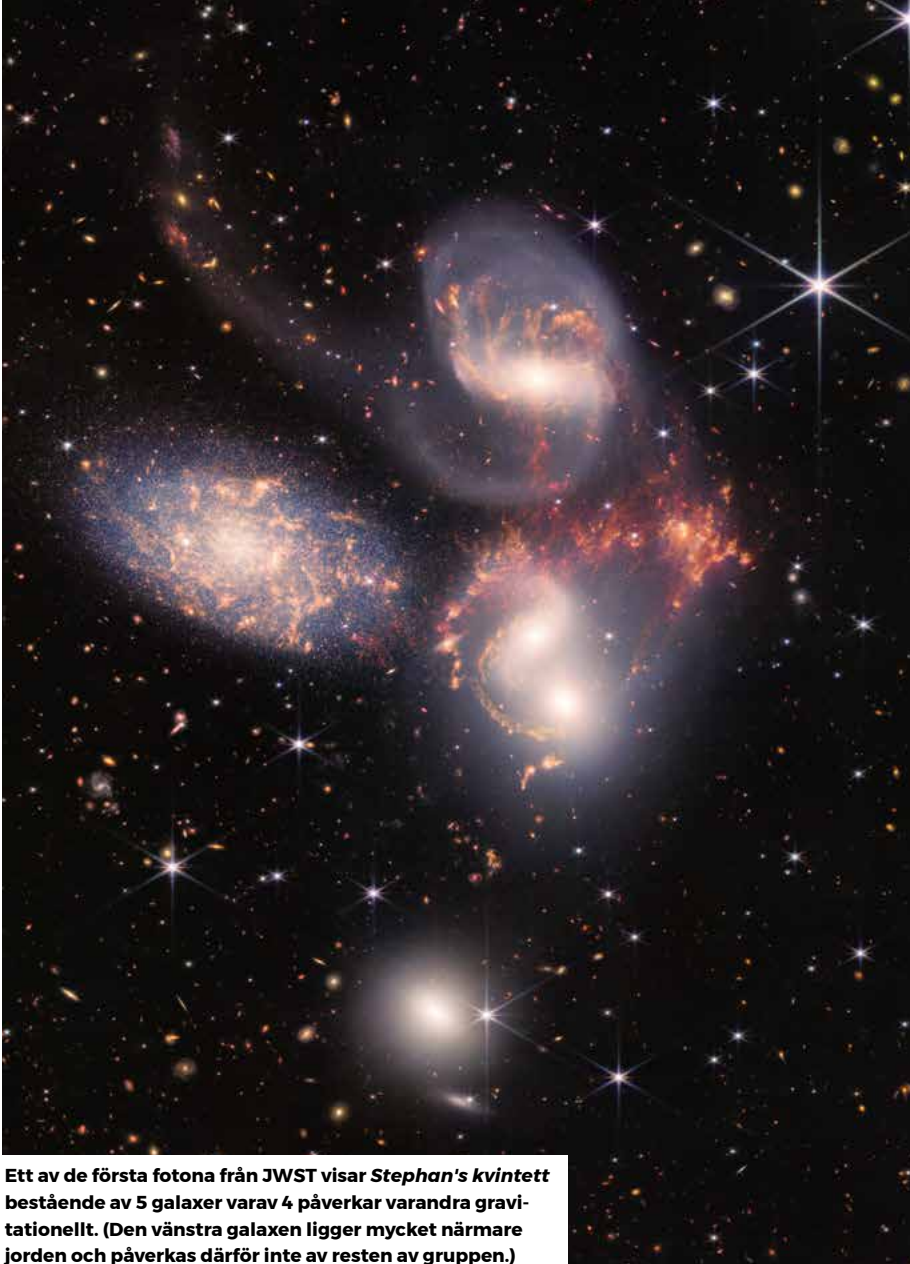
NASA GSFC/CIL/ADRIANA MANRIQUE GUTIERREZ

är att ju längre bort vi tittar i universum desto längre tillbaka i tiden kommer vi. Detta eftersom grundbulten i big bang-tänket är att allting startade i en gigantisk ursmäll, och då har naturligtvis de objekt med störst hastighet hunnit längst bort från jorden. Att ljuset från dessa delar når oss först idag innebär att

de någon gång under sin historia måste ha "kört ifrån" sitt eget ljus. De har med andra ord rört sig bort från oss med en hastighet större än ljusets. Inga problem säger kosmologerna. Det är rymden *i sig* som expanderar, och relativitetsteorin förbjuder överljushastigheter *i rymden*. ▶

LÄSARFRÅGA

NASA, ESA, CSA, AND STSC

Ett av de första foton från JWST visar *Stephan's kvintett* bestående av 5 galaxer varav 4 påverkar varandra gravitationellt. (Den vänstra galaxen ligger mycket närmare jorden och påverkas därför inte av resten av gruppen.)

Eftersom ljuset från de längst bort belägna galaxerna färdats under lång tid i en rymd som expanderat så innebär det att deras ljus "dragits ut". Det har

fått längre våglängd vilket innebär att det blivit rödare. Effekten kallas rödförskjutning och är det sätt på vilket man mäter de stora avstånden i universum.

Ju längre bort, desto rödare ljus. Ljuset från de galaxer som JWST studerar ligger så långt bort att deras ljus rödförskjutits bortom det område som är synligt för det mänskliga ögat. Det är inte bara rött utan *infrarött*. Och den stora fördelen med JWST jämfört med Hubble-teleskopet är att det "ser" infrarött ljus, vilket i sin tur innebär att det ser längre ut i universum eller – om nu big bang är korrekt – det ser längre tillbaka i tiden.

Hittills har JWST sett tillbaka till tiden 235 miljoner år efter big bang. Som en jämförelse är detta mindre än 2 procent av universums antagna ålder på 13,8 miljarder år. Det är långt tidigare än stjärnor och galaxer ska ha hunnit formats enligt big bang-scenariot. Vid den tiden hade inte ens atomer bildats, utan all massa bestod av ett ogenomträngligt plasma av fria elementarpartiklar.

SÅ VAD HITTADE KOSMOLOGERNA I DETTA TIDIGA SKEDE AV UNIVERSUM?

Massvis med fullt färdiga galaxer och stjärnor! De funna galaxerna har prydliga spiralarmar (vilket enligt big bang tar mycket lång tid), de är massiva trots att de inte visar några tecken på att ha slagits samman av mindre galaxer (vilket big bang lär) och dess stjärnor innehåller syre och neon (trots att sådana tunga grundämnen inte bildas förrän efter många miljarder år enligt big bang). De senaste och noggrannaste astronomiska data vi har visar alltså att universum inte utvecklats, utan att det var moget redan från början. Känns det igen? "Gud gjorde... stjärnorna... Och Gud såg att det var gott." (1 Mos 1:16-18)

/Anders Gärdeborn

Vad är då en människa?

...vad är då en människa, att du tänker på henne, en människoson, att du lägger märke till honom? Du gjorde honom lite lägre än Gud och krönte honom med härlighet och ära. Du satte honom att härskas över allt du har skapat...

Ps 8:5-7

Vi har alla en människosyn. Den kan vara svår att formulera i ord, i varje fall utan att det låter klichéaktigt, men den tar sig alltid konkreta uttryck i hur vi behandlar andra och även oss själva.

Som kristna är vi kallade till att följa och efterlikna Jesus. Vi förväntas göra hans människosyn till vår egen och låta den synas i vardagen.

Vilken människosyn hade då Jesus? Det visar sig i evangelietexterna. Gång på gång demonstrerar Jesus att människor är viktigare än saker, viktigare än mänskliga regler och viktigare än egen bekvämlighet. Viktigare än både får och sparvar och andra djur, för till skillnad från dessa skapades människan till Guds egen avbild. Jesus hade själv i början skapat människan till likhet med sig och sin Far, men nu var avbilderna förstörda av synden och dess följdverkningar, i desperat behov av förlåtelse, försoning, helande och upprättelse.

Därför uppmärksammade Jesus särskilt de utsatta, föraktade och nedvärderade – de fysiskt och mentalt funk-

tionshindrede, tullindrivarna, samarierna, kvinnorna och barnen, de som ansågs misslyckade eller mindre värda. Han kom med erbjudande om nåd och läkedom till var och en som ville ta emot, men tillrättavisasträngt dåtidens maktelit som utnyttjade sina maktpositioner för egen vinning och höll sina medmänniskor bundna i lagiskhet och fruktan.

Som det yttersta beviset på människans omätliga värde i Guds ögon är Jesus villig att ge upp sitt eget liv för att rädda henne. Försoningens hemlighet. Han kan därför inte bara upprätta och hela dem som tar emot honom, han gör dem till och med till

sina egna och sin Fars medarbetare i uppdraget att utbreda Guds Rike på jorden. Tänk vilken ära och förtroende det är att få vara människa, och vilket stort uppdrag vi har fått att samarbeta med Gud i att upprätta fler av hans avbilder!

/Redaktionen

TEMA

DEN UNIKA MÄNNISKAN

INNEHÅLL

- 13 "Men vi är ju så lika aporna!"
- 14 Den unika människan
- 19 Människan och schimpansen -
mer olika än man trott!
- 21 Kan apor lära sig tala?
- 24 Kan en goja skoja?
- 25 En hybrid mellan apa och människa?
- 28 Människor på zoo
- 30 Om människosynen
- 34 Tips på media för fördjupning i temat

”Men vi är ju så lika aporna!”

Vem har inte hört argumentet att vår likhet med apor, speciellt schimpanser, visar att vi är avlägsna släktingar med dem? Och säkert har vi lite till mans funderat i samma tankebanor själva, även om man skulle vara uppvuxen i kyrkliga eller frikyrkliga sammanhang där man inte är särskilt benägen att tro på Darwin.

Det kan låta lite märkligt att det fanns en tid när man inte alls gjorde den där associationen. Man noterade likheterna och tyckte det var lustigt, men ägnade inte någon vidare tanke på att det skulle ha någonting med vårt ursprung att göra. Så var det före upplysningstiden, innan evolutionens idé genomströmt det västerländska tänkandet med början på 1700-talet och framåt.

Ifall du och jag associerar till miljoner år av utveckling när vi tittar på en apa beror det nämligen helt och hållet på att vi har blivit impregnerade med evolutionsteorin från barnben, via lärare och massmedia. Det är en tankevana som formats med avsikten att få oss att tänka att vi är utvecklade djur. Inte alls genom en hord av illasinnade och elaka personer, utan av välmenande lärare och professorer som velat upplysa oss om den vetenskapliga synen på människan och hennes ursprung. Men dessa personer litade på sina egna lärare och dåtidens auktoriteter och fann aldrig någon anledning att ifrågasätta deras slutsatser.

Att inte ifrågasätta är alltid riskabelt. Många av dessa influerare har kallat sig humanister och många har också haft en kristen beaktelse, vilket säkert fått många i kyrkans sammanhang att sänka garderna och acceptera evolutionen som förenlig med Bibelns texter. Den processen pågår i hög grad än idag, kanske rent

av kraftfullare än någonsin tidigare.

I media förekommer nu och då små notiser om hur mänskligt djur kan bete sig, och intrycket förstärks av bilder på schimpanser i människokläder eller som röker cigaretter. Ibland kan den här tendensen ta sig smått absurda uttryck, som till exempel i augusti i år när en nyhetsnotis på nyhetssajten Omni (se bilden) rapporterade om hur Världshälsoorganisationen WHO förordar ett byte av namn på virussjukdomen apkoppor med motiveringen att det kan vara ”stigmatiserande för apor”...

Omvänt kan vi läsa om personer som hävdar att mänskliga beteenden påminner om apors och andra djurs. Bonobos (dvärgschimpansens) levnadssätt används till exempel som intäkt för att otrohet och många sexualpartners hos människor inte är någonting att förfasa sig över utan någonting i grund och botten helt naturligt. Medvetet eller omedvetet bidrar sådant till att avståndet mellan schimpanser och människor tycks krympa och tesen att vi ju ”trots allt bara är djur” upplevs trolig. Och därmed tenderar begreppet ”synd” att snarare betraktas som en godtycklig social konstruktion än som det moraliska gift som skiljer oss från gemenskapen med Gud.

Försöker vi då förneka likheterna mellan människan och djurvärlden? Absolut inte. De finns där och de är på många sätt nödvändiga. Artiklarna som följer kommer att behandla ett antal sådana här aspekter. De kommer också att analysera själva tankevanan som sådan, nämligen den att likheterna mellan oss och schimpansen och andra djur beror på att de och vi har ett gemensamt evolutionärt ursprung. Det går alldeles förträffligt att tänka om och tillägna sig en helt annan tankevana som

Omni 16 augusti 2022

är i långt bättre harmoni med evidensen, nämligen att mönstren av likheter pekar mot en Designer bakom allt skapat.

Det som sällan eller aldrig framkommer i sammanhanget är hur mycket som talar för att människan inte bara är unik i största allmänhet precis som en mullvad eller en solros är det, utan i en betydligt djupare mening i förhållande till allt annat biologiskt liv. Det är precis därför vi gör det här numret.

/Redaktionen

TEMA

LOTHAR DIETERICH PIXABAY

Göran Schmidt civ.ing. (kemiteknik), biolog, lärare, skolledare, numera föreläsare och ordförande i Genesis. Webbplats: gschmidt.se Mail: ordforande@genesis.nu

Den unika människan

Av Göran Schmidt

Tack vare evolutionsteorins nästintill totala dominans i den naturvetenskapliga världen det senaste seklet har ett otal böcker och artiklar skrivits som behandlar människans påstådda djuriska natur. Bland dem flera böcker av den brittiske zoologen Desmond Morris som fått ett stort inflytande över västerlandets syn på människan (och sexualiteten), inte minst genom klassikern "The Naked Ape" från 1967. Oxfordzoologen Richard Dawkins bok "The Selfish Gene" från 1976 har naturligtvis också bidragit i hög grad, både inom den akademiska världen och bland folk i allmänhet.

Vissa av de samhällsvetenskapliga och humanistiska disciplinerna har inte undgått att influeras av evolutionära tankegångar, som till exempel psykologin, medan man inom andra områden i praktiken blundar för evolutionsperspektivet, eller pliktskyldigast refererar till det, eftersom det inte har någon praktisk betydelse. Man tar människans särställning i förhållande till jordens övriga levande varelser på något sätt för givna.

Evolutionärförespråkare ser det som ett stort bekymmer med denna skillnad i förhållningssätt. Man tolkar det som en ovilja av samhällsvetare att ta hänsyn till biologiska realiteter, vilket har lett till en klyfta mellan vetenskaperna. Först när samhällsvetare och humanister tar sitt förnuft till fånga och på allvar börjar förstå människan evolutionärt kan man börja skapa övergripande forskningsprojekt. Ungefär så där brukar det låta.

I den här artikeln ska vi närma oss frågan om människans ställning i skapelsen från två håll: dels bemöta påståendet att människan är en utvecklad (för)apa, och dels lyfta fram ett antal aspekter som understryker människans särställning.

TRE VANLIGA MYTER

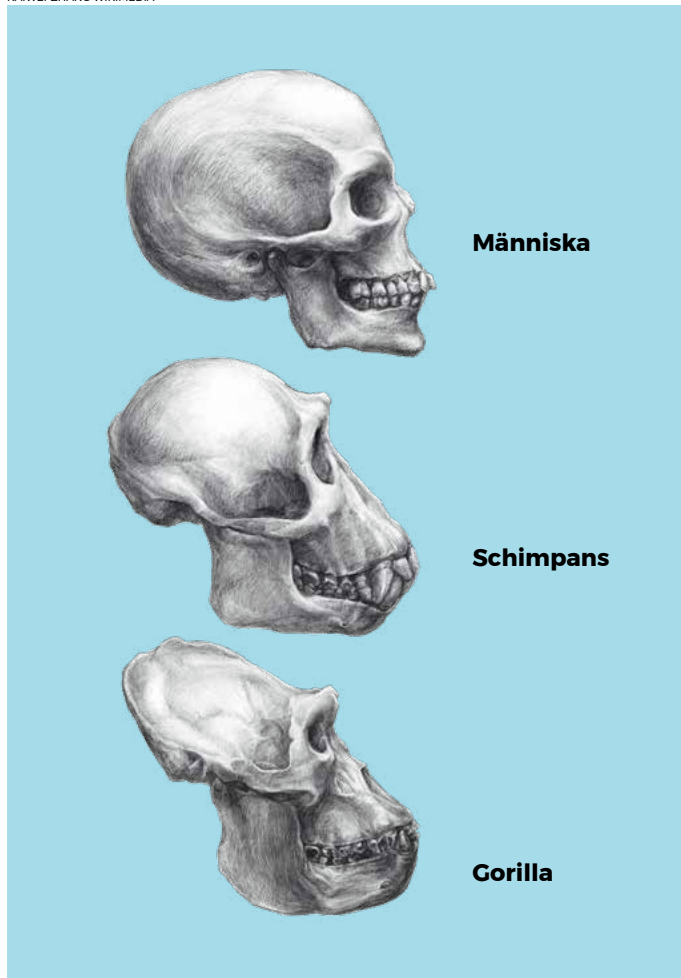
Det är en kvalificerad gissning att om man skulle göra djupintervjuer med godtyckligt valda personer och fråga dem varför de tror på evolutionen så skulle de flesta förmodligen hänvisa till den så kallade ap-paraden där aporna blir alltmer människolika i vandringsriktningen, eller i varje fall det faktum att vi är så lika schimpanserna. Man skulle också referera till det självklara förhållandet att de bäst anpassade in- ►

dividerna har fördelar i livet gentemot mindre välanpassade. Och för det tredje skulle man hänvisa till det otroliga i att en överväldigande majoritet av kompetenta forskare skulle kunna ha totalt fel om en så central fråga som ursprungsfrågan.

Dessvärre har inget av de här tre argumenten någon större bäring på sanningsfrågan. Antropologer är fullt medvetna om att ap-paraden snarare illustrerar en idé än den faktiska evidensen inom området, och människans likhet med schimpanser är kraftigt överdriven. Idén om de bäst anpassades fördelar är en truism, det vill säga någonting självklart oavsett om evolutionen är sann eller inte. Och majoriteten av forskare brukar inledningsvis alltid ha fel när en bättre teori är på väg att ersätta en föråldrad.

För att kunna bedöma trovärdigheten i den sekulära berättelsen om vårt ursprung måste vi därför lämna denna triviala nivå och se på den faktiska evidensen.

KAIWEI-ZHANG WIKIMEDIA

GENETISKA PROBLEM MED APA-TILL-MÄNNISKA-IDÉN

Det finns en rad genetiska problem med föreställningen att människan är en utvecklad apa, som till exempel att:

- det saknas evidens för mutationer hos människan som skapar nya gener som kodar för nya egenskaper. I stället visar evidensen att mutationer förstör våra kroppar genom att de förorsakar cancer, mängder av ärftliga sjukdomar och bidrar till att vi åldras och dör. Det här är så självklart även för evolutionsbiologerna själva att ingen av dem frivilligt skulle vilja utsätta sig för strålning och kemikalier som framkallar mutationer. Det finns däremot ett antal dokumenterade fördelaktiga mutationer, som till exempel anlaget för sicklecellanemi som ger viss immunitet mot malaria, men de är alltid nedbrytande till sin natur.

- varje ny generation människor föds med (lågt räknat) 60–100 mutationer i sina celler som föräldrarna inte hade. Och eftersom de flesta av dem visat sig vara svagt skadliga kommer det obönhörligt att ansamlas defekta gener i människans arvs massa som det naturliga urvalet inte kommer åt att "ta bort" eftersom man kan leva ungefär som vanligt med dem och få barn som alla andra. Evolutionen åstadkommer därmed hela tiden någonting lite sämre än det som var innan. Även forskare som tror på evolutionen tycker att detta är problematiskt. En av dem skrev nyligen en artikel med rubriken: "Varför är vi inte döda 100 gånger om".² Det visar dessutom att människan inte kan vara alls så gammal som evolutionsbiologerna påstår – en så destruktiv process skulle ha förstört människans DNA för länge sedan.

- om det trots allt skulle födas en person med en fördelaktig mutation som också tillför någonting helt nytt så hade den tid man skulle behöva vänta på det vara längre än den tid som anses tillgänglig (det här kallar biologer för "väntetidsproblemet"). Det här bekymret är större ju mindre befolkningen är.

- om ovanstående till slut skulle inträffa så skulle det ta kolossalt lång tid innan alla människor på hela jorden hade just den egenskapen. För tänk på hur många egenskaper, yttre och inre, som är gemensamma för alla människor på jorden. Det här problemet är mer uttalat ju större befolkningen är och givetvis i ännu högre grad om befolkningen är spridd och folkgrupper isolerade från varandra. Det här kallar genetiker Haldanes dilemma. Observera att resonemanget handlar om ett enda enskilt anlag. Det är miljontals sådana som skiljer en människa från en schimpans och som enligt evolutionsteorin måste ha uppkommit inom loppet av 6–7 miljoner år.

MÄNNISKANS SÄRSTÄLLNING

Med evolutionära linser i sina glasögon tenderar man att överbetona likheterna och tona ner skillnaderna mellan djur och människor. Der sker troligen delvis omedvetet eftersom man har "ap-paraden" någonstans i bakhuvudet. Men det sker också medvetet genom att evolutionsteorins syn på människan är att hennes mentala, intellektuella och "andliga" förmågor hos människan ytterst är oplanerade biprodukter av urladdningar i hennes evoluerade centrala nervsystem.

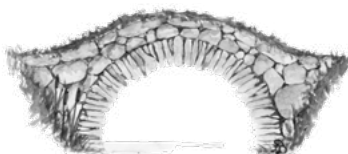
Vi som på goda grunder valt att lägga evolutionslinserna åt sidan ser evidensen på ett annat sätt. Vi kan se hur unik människan är på en rad områden, både i fråga om yttre och inre egenskaper. Några konkreta exempel:

Främre extremiteter. Människan är den enda av primaterna som alltid går upprätt. Det innebär att hon är det enda av dem som alltid har två främre extremiteter (motsvarande frambenen hos fyrfotad djur) som inte behöver användas för lokomotion (att röra sig framåt). Det innebär två fria händer som kan användas till alla tänkbara slag av kreativa aktiviteter. I fråga om det är människan unik.

Händer. Människans kreativa förmåga möjliggörs av att människans händer, till skillnad från motsvarigheterna hos en del djur, har en konstruktion med motsatta tummar och en längdfördelning hos falangerna (fingrarna) som möjliggör mycket komplexa rörelsemönster. Vår påstådda "närmaste släkting" schimpansen har exempelvis en så kort tumme att tumme och pekfinger inte kan mötas i ett så kallat pincettgrepp, vilket är en förutsättning för finmotorik.

Hjärna. Även om schimpanser – eller något annat djur – hade varit utrustade med människohänder så hade det varit till ingen nytta utan en "centraldator" i form av en hjärna som varit konstruerad för att koordinera fingrarnas alla komplexa rörelsemönster. Det faktum att en stor gorillahannes hjärnvolum kan överstiga den hos en nutida pygmé gör varken gorillahannen smartare eller pygmén osmartare eftersom skillnaden är kvalitativ och inte kvantitativ. En jämförelse av de kulturella uttryck (ingenjörskonst, litteratur etc) som härrör från ett mänskligt sinne med de som genereras i aphjärnor talar sitt tydliga språk – vi talar här inte om gradskillnader utan om en bokstavig avgrund dem emellan.

Fötter. Säkert har du också fascinerats av gamla stenvalv, som till exempel i stenbroar och funderat över hur man gjorde när man byggde dem. Hur noggrant vinklarna av byggstenarna måste ha be-

räknats och huggits ut för att de ska passa ihop och hur man lyckades få den viktiga slutstenen på plats högst upp som kronan på verket. Det krävs ingenjörskonst för sådant. Intressant nog har vi tre sådana valv i skelettkonstruktionen i våra fötter som möjliggör för oss att gå, springa och hoppa effektivt och obehindrat. De saknas hos alla övriga primater.

Talförmåga. Jämför vokabulären hos en schimpans med den hos en människa. Tycker du att det är det någon skillnad i ordförråd och språklig förmåga? – Nej, det är inte så stor skillnad mellan språksinnet hos en schimpans och det hos en ettåring, invänder kanske någon. Men då behöver man tänka ett varv till. I verkligheten har ettåringen en underliggande kapacitet att inte bara lära sig ett enda mänskligt språk utan bokstavigt talat alla världens språk, helt beroende av i vilket sammanhang barnet råkar födas. För att inte tala om människans förmåga att sjunga! Vilken evolutionär mekanism skulle ha förvandlat apljud till sång? Schimpansen kommer aldrig att ge ifrån sig någonting annat än de vanliga schimpansljuden. Visst kan schimpanser lära sig att förstå ett begränsat antal ord, precis som andra djur som hundar och katter, men vad bevisar det egentligen?

Samvete, andlig längtan. Trots att Fido visar att han kan vara skamsen över att ha kissat på mattan finns det ingenting som tyder på att någon annan biologisk varelse än människan bär på ånger och dåligt samvete. Ingenting tyder heller på att någon annan än hon längtar efter en djupare mening i tillvaron, och bara hon vänder sig mot den andliga dimensionen i sitt sökande. Djuren dödar för att få sin föda och visar inga betänkligheter över det, medan soldater går traumatiserade efter att ha deltagit i krigshandlingar. Hos både människor och djur är törst ett uttryck för ett behov som kan tillfredsställas genom att dricka och hunger för att det finns mat. Men i fråga om sitt sökande efter tillfredsställelse för sin andliga längtan är människan unik.

SLUTSATS

Den samlade bedömningen kan bara bli en enda: Skillnaderna mellan djur och människor är inte en fråga om grader och nyanser – det är ett faktum som rimmar mycket illa med en gradvis evolutionär process. Det kräver en helt annan förklaring. Och den förklaringen är så självklar att den inte ens skulle behöva nämnas.

NOT

1. På engelska heter stenen "touchstone". Kanske har du sett symbolen med det namnet och den formen på en dataprojektor? Den används för att få bilden rektangulär även om väggen eller projektorn står snett.
2. "Crumbling Genome: The Impact of Deleterious Mutations on Humans" <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022519385701671> (kortare: krymp.nu/2Yv)

PIXABAY

**”Är det verkligen sant
att apor och människor
har 99% snarlikt DNA?”**

Johnny Bergman.
Mobil 070-228 10 32
johnnybergman@telia.com

Jeffrey Tomkins,
kreationist

Richard Buggs,
evolutionist

Påståendet att människans och schimpansens arvsmassor har en likhet på 98,5% har de senaste åren fått sig en rejäl törn. Tack vare nya analyser gjorda av dr Jeffrey Tomkins och prof Richard Buggs har man kunnat visa att likheten bara är ca 84%. Den ene är kreationist och den andre är evolutionist. Båda har, helt oberoende av varandra, kommit fram till samma resultat.

Jeffrey Tomkins arbetade tidigare vid avdelningen för genetik och biokemi vid Clemson University. Efter 13 års anställning där, valde han att börja arbeta vid ICR (Institute for Creation Research) och på heltid ägna sig åt frågor som berör genetik och särskilt DNA-likheten mellan människan och schimpansen.

År 2016 publicerade Tomkins sin första artikel om resultatet av sin analys av genom-likheten i tidskriften "Answers Research Journal".¹ Han analyserade alla de 101 datamängder som man ursprungligen använde för att kartlägga schimpansens genom. Han tog slumpmässigt 25 000 sekvenser från var och en av datamängderna och började sedan att analysera dem och jämföra dem med människans DNA.

STORA ÖVERRASKNINGAR VÄNTADE

Till hans stora förvåning visade det sig att över hälften av datamängderna var extremt lika människans DNA och den andra hälften var extremt olika människans DNA.

Människan och schimpansen

mer olika än man trott!

Av Johnny Bergman

En lika stor överraskning var det när han upptäckte att det ursprungliga schimpansgenomet var förorenat med mänskligt DNA. Detta har orsakats av forskarnas fingrar, hosta, nysningar, med mera. Mänskligt DNA har alltså kommit in i proverna och påverkat resultatet av DNA-jämförelsen.

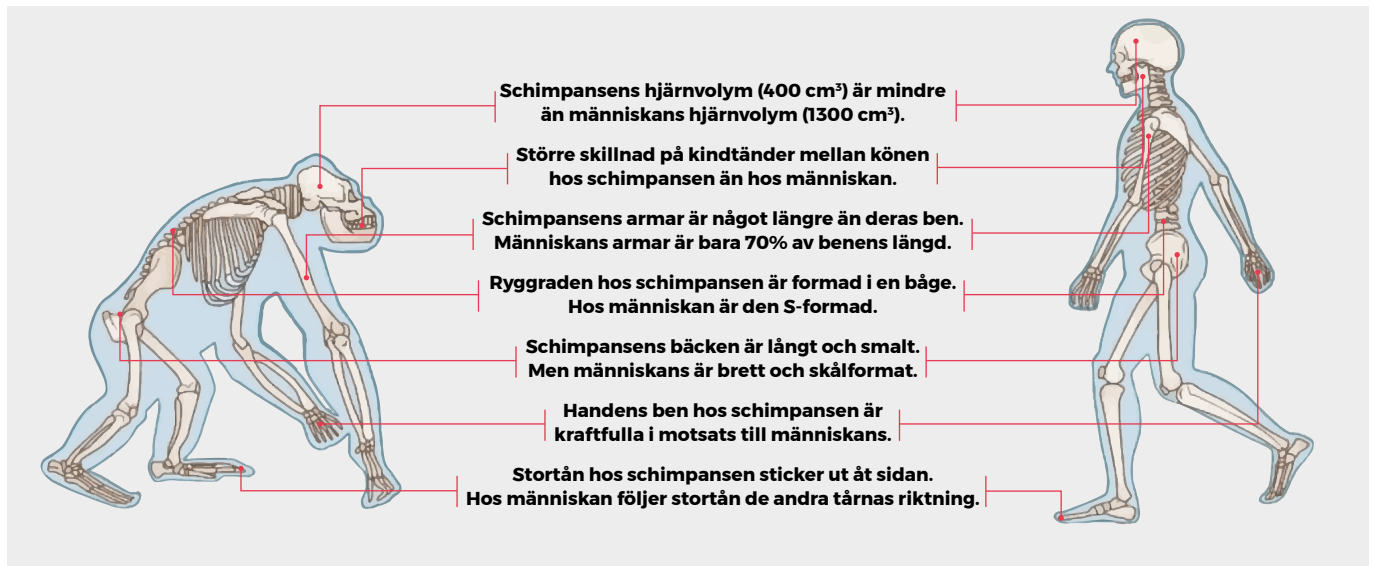
Dr Tomkins valde därför att använda den hälft av datamängderna som verkade ha minst förorening av mänskligt DNA i sig. Resultatet av den jämförelsen blev en DNA-likhet på maximalt 85%. Om det skulle visa sig stämna, så innebär det att påståendet om att en schimpansliknande varelse skulle ha utvecklats till en människa på en så kort tidsrymd som 3-6 miljoner år blir orimligt och omöjligt att försvara.

År 2018 publicerade Tomkins en ny studie i ICR:s tidskrift "Acts and Facts".² Nu hade han fått tillgång till en bättre algoritm och kunde än en gång bekräfta resultatet av den tidigare analysen, nämligen att skillnaden mellan schimpans och människa låg vid 84-85%.

NYTT SCHIMPANS-GENOM

De senaste åren har ytterligare förbättringar gjorts av DNA-sekvenseringstekniken och en ny version av schimpansgenomet har därför tagits fram. Evolutionsbiologen Richard Buggs vid London University publicerade då sina omfattande studier, som var baserade på det nya schimpansgenomet. Hans analys av likheten mellan schimpansens och människans DNA publicerades i augusti 2018.

Slutsatsen var uppseendeväckande för en del evolutionister: "Andelen nukleotider i det mänskliga genomet som hade en exakt en-till-en-matchning i schimpansens genom var 84,38%".³ För Jeff Tomkins var det en bekräftelse på att hans egna två studier, som också landade på ungefär samma siffra, var korrekta. ▶

INGEN KRITIK FRÅN EVOLUTIONISTER

Dr Tomkins har berättat i en intervju att hans forskningsresultat inte fått någon direkt kritik av evolutionistiska forskare, eftersom han varit öppen och lagt ut det i olika sammanhang, både på internet och i tidskrifter, där alla hans data finns tillgängliga för de forskare som vill granska eller själva göra om analyserna.

Vad är då anledningen till att DNA-likheten ändrats från 98,5% till 84%? Svaret ligger i att varken människans eller schimpansens genom (arvs massa, DNA) var definitivt kartlagda vid tidpunkten för den första analysen år 1972. Dessutom valde man att ta med de områden i DNA:et som var mycket lika varandra samtidigt som man avstod från att ta med de områden som var helt olika. Det innebar att forskarna uteslöt 18% av scimpansgenomet och 25% av det mänskliga genomet i denna jämförelse.

En annan sak som förändrat DNA-likheten är att man nu försökt ta hänsyn till det ovan nämnda förhållandet att det ursprungliga schimpansgenomet var förorenat. I det nya schimpansgenomet som tagits fram har man på labbet försökt göra allt för att undvika kontaminering.

SKILLNADEN MELLAN APA OCH MÄNNISKA

Egentligen är det inte så konstigt att DNA-skillnaden mellan schimpans och människa är så stor som 15%. Bibeln beskriver att människan skapades med Gud själv som förebild. Det visar att människan är något mer än bara en primat bland andra. Människan är den enda varelsen på planeten som har ett samvete och en inbyggd känsla för moraliska värden. Primater kan och vet inget om dessa saker.

Människan är också unik som kan tala. Ett språk kan innehålla över en miljon ord och vi människor kan uttala och förstå alla dessa ord. Apor kan inte tala som vi, eftersom de inte har något talprogram installerat i sina hjärnor. De delar av den mänskliga hjärnan som hanterar talförmågan kallas Brodmann-område 44 och 45. Dessa områden är sex gånger större hos människan än hos schimpansen.

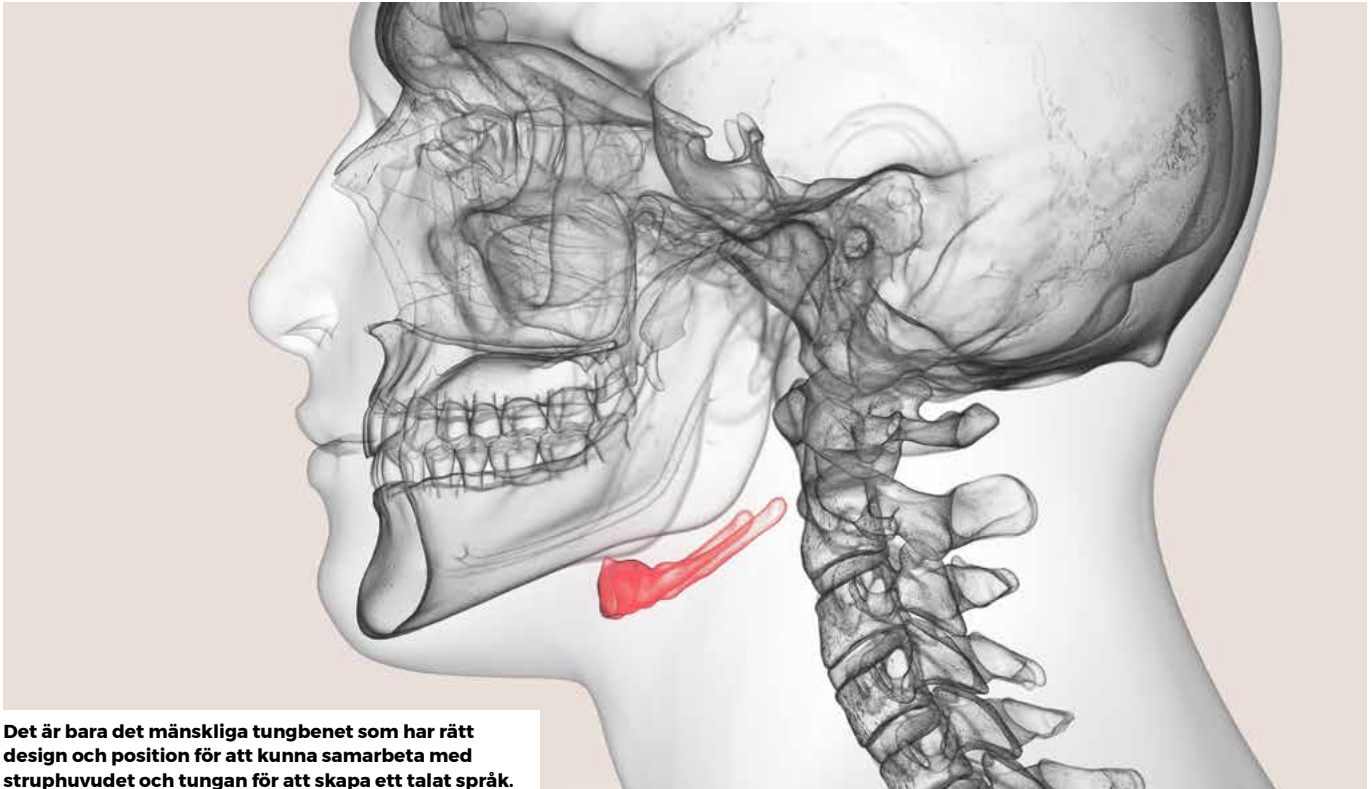
Vår hjärna är fyra gånger större än schimpansens. Vi är också mycket smartare med en genomsnittlig IQ på 100, när schimpanser inte ens klarar att gå igenom testet. DNA-skillnaden innebär också att vi har stora fysiska skillnader.

Människan har motsatta tummar som ger handen möjligheter till mer varierade handrörelser. Vi är vanligtvis 38% längre än schimpanser, 80% tyngre och lever dubbelt så länge. Vi går upprätt medan schimpanser med sina böjda fingrar, långa armar och unika låsfunktion i handleden är designade för att leva i träden och gå på alla fyra. Deras knä pekar utåt för att klättra i träd, medan våra knän pekar framåt så att vi kan gå eller springa hela dagen om det behövs.

Gud designade oss människor på ett unikt sätt och gav oss i uppgift att sköta om och vårda hela skapelsen. Det är därför vi brukar sätta schimpanser i djurparken och inte människor (även om undantag förekommit – se artikeln på s. 28).⁴

NOTER

1. J.P. Tomkins: "Analysis of 101 Chimpanzee Trace Read Data Sets: Assessment of their overall Similarity to Human and Possible Contamination with Human DNA" (Answers Research Journal, 9:294-298 (2016)).
2. J.P. Tomkins: "Human-Chimp DNA Comparison". Acts & Facts. 47 (7), 2018.
3. Buggs R.: "How similar are human and chimpanzee genomes?" Publicerat på richardbuggs.com, juli 14, 2018.
4. För en mer teknisk genomgång, se <https://genesis.nu/i/artiklar/likhet-mellan-manniska-och-schimpans-kraftigt-overdriven/> (kortare: krymp.nu/2YS)

Det är bara det mänskliga tungbenet som har rätt design och position för att kunna samarbeta med struphuvudet och tungan för att skapa ett talat språk.

Kan apor lära sig tala?

Av Johnny Bergman

En stor och fortfarande olöst gåta bland evolutionsbiologer är varför människan är den enda arten på jorden som kan tala ett avancerat språk. Ända sedan Darwins dagar har forskare försökt hitta ett tillfredsställande svar på frågan, men hittills har de inte lyckats. Trots att människor och de apliknande djuren har en mycket likartad röstanatomi och båda kan förvandla luft till ljud, finns det en stor klyfta mellan människors och t.ex. schimpansers talförmåga.

Förutsättningen för tal är att ha en hjärna, som är utformad för att uppnå finmotorisk kontroll av tungan, röstorganen och de delar som behövs för att både producera och förstå tal. Ett exempel på den hårdvara som krävs är människans unikt designade tungben. Det är bara det mänskliga tungbenet som har rätt design och position för att kunna samarbeta med struphuvudet och tungan för att skapa ett talat språk. ►

LÄRDE SIG DVÄRGSCHIMPANSEN KANZI ATT PRATA?

På 1990-talet väckte det stor uppmärksamhet när nyheten spreds om att en dvärgschimpans av hankön, Kanzi, hade lärt sig att prata.^{1,2} Han var född i oktober 1990 och började lära sig att "tala" som ett resultat av den träning man gav hans mamma Matata via ett talande tangentbord. Matata lyckades själv aldrig hantera tangentbordet, vilket dock Kanzi lyckades med.

Efter många års intensiv träning och nära social kontakt med människor, lyckades den här lärankiga schimpansen uppnå en ordförståelse som motsvarade nivån hos ett tvåårigt barn. När han var 10 år hade han lärt sig förstå hela 200 ord. Faktum är att han kunde mer än bara att "efterapa" människor. Han lyckades också få andra att förstå vad han behövde och ville ha, visa känslor och använda redskap.

Man lät vid ett tillfälle Kanzi utföra ett test, där han jämfördes med en tvåårig flicka som hette Alia. Testet gick ut på att man gav båda en muntlig instruktion att utföra vissa uppdrag och då lyckades Kanzi bäst av dem. När han blev äldre, visade det sig sedan att han föredrog människors sällskap framför att vara tillsammans med andra schimpanser. Allt detta är så klart imponerande, men bevisar detta att schimpansen genom träning skulle kunna hamna på samma nivå som människan?

RESTEN AV HISTORIEN

Nyhetsankaret i amerikansk TV, Paul Harvey, brukade ibland säga att "någon behöver berätta resten av historien". År 2002 diskuterade John Skoyles och Dorion Sagan fallet Kanzi sin boken "Up from Dragons". De konstaterar där bl.a.:

" Kanzi gjorde testet när han var fem år och Alia bara två. Det var ingen rättvis tävling. Alia lärde sig inte bara att förstå talade ord utan kunde också svara med ord och ge bekräftelse på hennes ordförståelse. Eftersom Kanzi inte kunde uttala hörbara ord, arbetade han med ett handikapp, när han försökte förstå talade ord på engelska. Därför är det anmärkningsvärt att han kunde förstå enstaka ord och korta meningar. Även om Kanzi aldrig någonsin kommer att kunna lära sig att tala av anatomiska skäl, har han en större förmåga att uttala vokalljud än andra schimpanser".³

Oberoende av hur mycket pedagogisk hjälp Kanzi har fått, så har det funnits en gräns för hans framsteg. År 1994 hade TV-programmet NOVA i USA ett underhållningsprogram med titeln "Kan schimpanser tala?". Programmet började med ett "samtal" med Kanzi, som använde ett talande tangentbord för att svara på intervjuarens frågor.

Det framgick tydligt gång på gång i programmet att Kanzi ofta gav helt felaktiga svar på frågorna. En av frågestäl-

Noam Chomsky

WIKIPEDIA

larna undrade t.ex.: "Finns det någon annan mat som du vill att jag ska bära med i ryggsäcken?" Kanzi svarade med hjälp av det talande tangentbordet: "Boll".

FÖDDA MED INBYGGD GRAMMATIK

Den framstående språkforskaren Noam Chomsky har förespråkat åsikten att människor föds med en inbyggd universell språkförmåga – en serie av biologiska växlar för komplicerat språk som redan byggts in på plats under de tidigaste barnåren. Detta, tror han, är förklaringen till varför barn kan förstå utvecklade språkregler även vid en tidig ålder – t.o.m. utan att vuxna lär dem!

CHOMSKY KONSTATERADE:

"Hastigheten med vilken man lär sig nya ord är så hög under vissa perioder i livet och uppfattningsförmågan så precis och anmärkningsvärd att man tvingas dra slutsatsen att det begreppsyttem som ord och uttryck är kopplade till, redan finns på plats".⁴

Om Chomsky har rätt, varifrån fick då människan sin medfödda förmåga till språk? Chomsky själv vill inte ens försöka sig på en gissning. Han hävdar att *"våldigt få människor sysselsätter sig med frågan om hur språket uppstod, eftersom de flesta anser att det är en hopplös fråga".⁵*

MÄNNISKAN ENSAM OM ATT TALA ETT SPRÅK

Inget djur kan tala på det sätt som människan kan. Schimpanser kan inte uttala de grundläggande vokaler a, o, i, etc. som finns i det mänskliga språket. Papegojor kan härma och imitera mänskliga ord och meningar, men har mycket begränsad förmåga att använda dem med urskiljning. Papegojan Pavarotti, som du kan läsa om i nästa artikel, är imponerande, men utgör inget undantag från regeln. Hundar kan utföra en mängd tricks på olika kommandon, som de tränats till att förstå. Men de kan inte tala och resonera.

Alla djur kommunicerar på något sätt. Fåglar sjunger, hundar skäller, bin utför en vaggande dans, schimpanser grimaserar och skriker och myror utbyter information om mat och aktiviteter i stacken. Men bara människan har ett språk med syntax (satslära).

NOTER

1. Sue Savage-Rumbaugh och Roger Lewin: "Ape at the Brink" (Discover 15(9): 90-96, 98) Sept 1994.
2. John R. Skoyles och Dorion Sagan; "Up from Dragons" (McGraw-Hill, New York) 2002.
3. Dito
4. Noam Chomsky: "Rules and Representations" (Columbia University Press, sida 139) 1980.
5. Citerad av Phillip Ross: "Hard Words" (Scientific American, 264(4): 138-147) April 1991.

Magnus Lindborg. Lycksele.
Arbetar med vuxenutbildning
för invandrare.

Kan en goja skoja?

Av Magnus Lindborg

För ett antal år sedan stiftade jag bekant-
skap med Pavarotti. Jag hade redan hört
en hel del historier om honom och und-
rade om de verkligen kunde stämma. Ja,
inte tenoren Pavarotti, utan Tobbes grå jako
som gjorde de mest otroliga saker. Som när
han lurade Tobbe efter en vingklippning.

Tydligen hade han förstått att Tobbe testade flygförmågan efter-
åt, så det blev en extraklippning av vingpennorna ifall han flög
uppåt när han blev släppt. Istället gled han ner mot golvet till
synes oförmögen att flaxa iväg, för att lite senare när ytterdörren
öppnades försvinna all världens väg.

RYMLINGEN BLIR UPPTÄCKT

Senare hörde en granne av sig och undrade om Tobbes
papegoja var på rymmen. Det satt nämligen en grå jako högt
uppe i hans björk och sa "Jag är en kråka. Ska vi kela?". I alla fall
fick Pavarotti bo en period hos min syster med familj.

Fågeln var väldigt sällskapssjuk och visade tydligt att
han ogillade att vara ensam. Han hade en bred repertoar av
olika ljud, fraser och ord och kunde till exempel härma en
mikrovågsugn eller telefon för att få uppmärksamhet. Så långt
inget ovanligt för att vara papegoja, men det skulle snart visa
sig att han hade helt andra förmågor också.

SVARADE ALLTID RÄTT

Som när min svåger David visade att Pavarotti kunde hålla ord-
ning på olika djurläten. "Vad säger katten?" frågade han. "Mjau",
sa Pavarotti. "Vad säger hunden?" fortsatte David. "Vov". "Och
vad säger tuppen?" "Kuckeliku", sa Pavarotti. Trots att David
ställde frågorna i olika ordning svarade papegojan rätt varje
gång. Jag var imponerad.

En gång när jag kom på besök fick jag höra en häpnads-
väckande Pavarotti-historia. Just då pågick renoivering av bad-

rummet, så familjen duschade i källaren. Där fanns också ett
badkar som barnen gärna badade i. Fågeln fanns oftast i köket,
på våningen ovanför, nära källartrappan.

INGEN HÖNSHJÄRNA

Flera gånger hade Pavarotti kommenterat dem när de kom upp
från källaren. "Har du badat?" kunde den säga när barnen kom
upp från badet och "Har du duschat?" efter just en dusch. Att
den satte rätt ord på rätt sak fick mig att undra hur mycket en
papegoja egentligen begriper.

Det hände också att Pavarotti flög fram till kökskranen
ibland. "Jag är törstig", sa han, flög till kranen och väntade på
att någon skulle öppna kranen. Verkligen ingen höns hjärna,
den där papegojan. Men så är den ju designad av den oändligt
Intelligente själv, vår Herre.

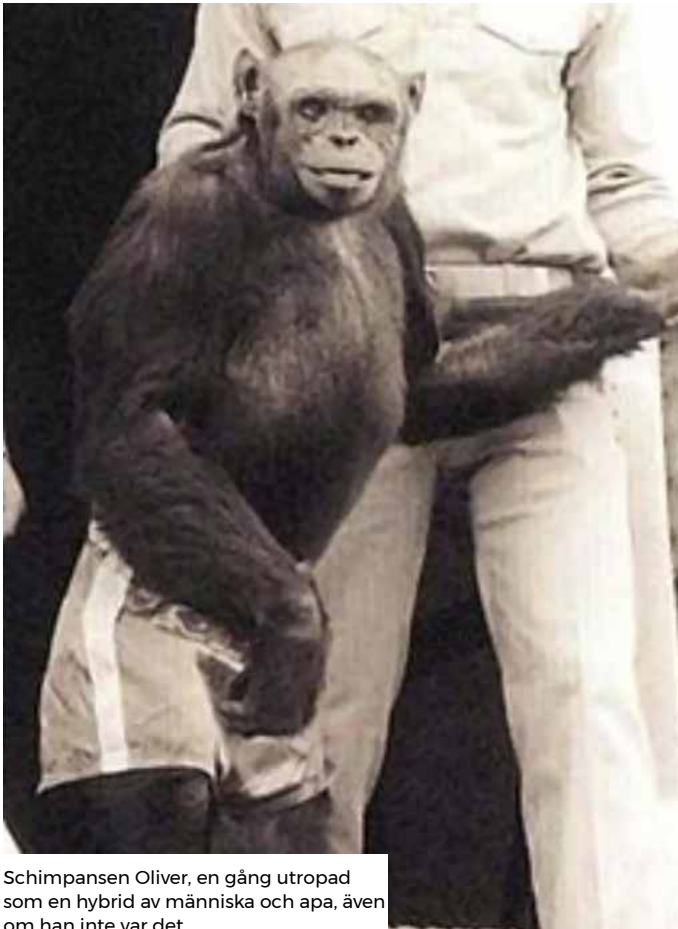
**100 år efter det
makabra experimentet:**

En hybrid

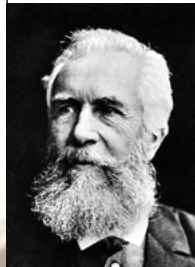
mellan apa och människa?

Av Johnny Bergman

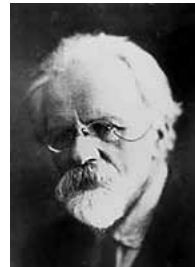
WIKIMEDIA

Schimpansen Oliver, en gång utropad som en hybrid av människa och apa, även om han inte var det.

Ernst Haeckel

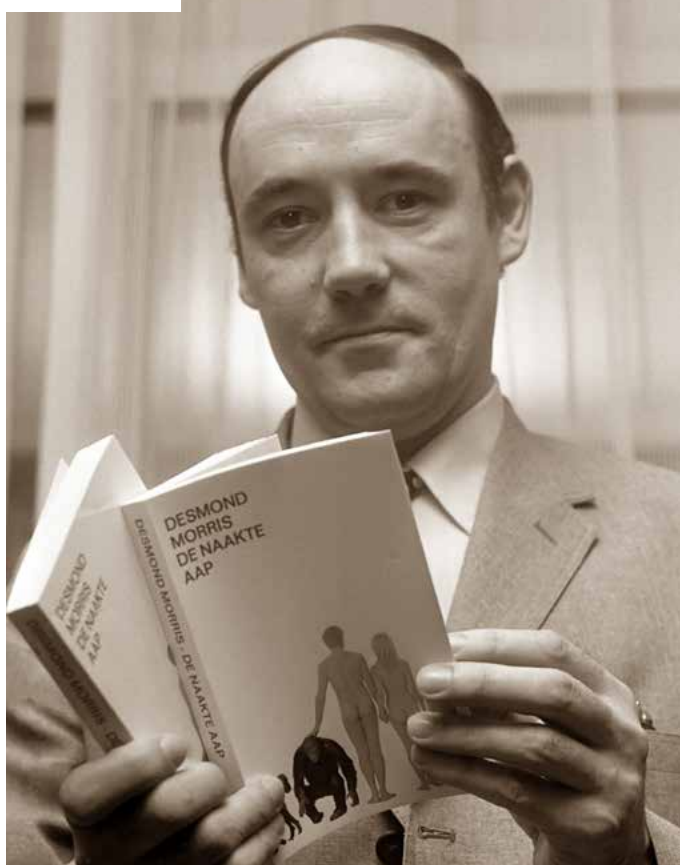
Ilya Ivanov

Av alla bisarra försök att bevisa människans släktskap med de apliknande djuren, tar nog experimenten med att ta fram en hybrid mellan svarta folkstammar och gorillor priset som det mest avskyvärda av dem alla.

Den som gick i spetsen för detta var den ryske vetenskapsmannen Ilya Ivanov (1870–1932) ivrigt påhejad av bl.a. evolutionisten Ernst Haeckel. Flera ledande europeiska vetenskapsmän trodde i början på 1900-talet att det skulle vara möjligt att bevisa makroevolution genom att korsa människoliknande apor med människor. ▶

Desmond Morris

WIKIMEDIA

Föreståndaren för däggdjursavdelningen vid London Zoo, dr Desmond Morris, menade att *"det vetenskapliga intresset för ett sådant experiment skulle vara väldigt stort om det lyckades"*.¹

RASISTISKA INSLAG

Men det fanns en rasistisk ingrediens i experimenten också. För att öka chansen till framgång skulle man välja "primitiva människoraser, där avståndet mellan människa och djur var litet".²

Två europeiska vetenskapsmän, Hermann Moens och Ernst Haeckel, ansåg att man borde fånga några gorillor i Kongo och ett antal schimpanser och gibbonapor i nederländska Ostindien (nuvarande Indonesien). Hondjuret skulle sedan "bli artificiellt befruktade med mänsklig sädesvätska. I första hand skulle gorillor och schimpanser bli inseminerade med manlig negersperma".³

På den tiden ansåg Haeckel och många med honom att den svarta folkgruppen var närmare släkt med aporna än

européerna var. En levande hybrid mellan apa och människa skulle bli *"ett oemotsägligt bevis för att Darwin hade rätt"*.⁴ Dessutom skulle vetenskapen genom experimenten få en större kunskap om människosläktet.

MÄRKLIGA INFALLSVINKLAR

En del vetenskapliga rådgivare föreslog att man inte skulle använda sig enbart av gorillor utan även orangutanger, schimpanser och möjligen också gibbonapor. Man borde korsa orangutanger med den "gula människorasen", gorillor med den "svarta människorasen", schimpanser med den "vita rasen" och gibbonapor med folkgrupper som har kort och bred huvudform, vilket förmodligen avsåg den judiska befolkningen i Europa.⁵

Forskaren Alexander Etkind konstaterar att många evolutionister på den tiden trodde att detta skulle kunna resultera i att man fick fram en komplett kedja från den perfekta människoliknande apan till den mest perfekta människan.⁶

Om man lyckades framkalla en enda graviditet, skulle experimentet anses lyckosamt och avkomman utan tvivel vara en hybrid. Man skulle inte betrakta den som en felande länk utan mera som en hybrid i stil med mulan, som är en steril avkomma mellan åsnan och hästen.

PROJEKTET FÅR STORT STÖD

Professor Ivanov var känd för att ha gjort tusentals framgångsrika artificiella inseminationer av hästar och andra djur och ansågs vara en av de absolut största auktoriteterna på området. När han första gången år 1910 presenterade sin idé på en vetenskaplig konferens, fick den genast stort stöd av de närvarande.

Både franska och ryska Vetenskapsakademien var positiva till projektet liksom deltagarna vid den stora zoologkongressen i Graz samma år. Ledaren för de amerikanska ateisterna, Charles Smith, var lika översvallande positiv och menade att de enda som var skeptiska var *"två eller tre religiösa tidningar"*.⁷

Totalt fick projektet 10 miljoner kr i stöd, omräknat till dagens valuta. Den ryska regeringen bidrog med de första 100 000 kronorna och i USA bildades en fond med namnet "Edward D. Cope Foundation of Experimental Anthropology".

EXPERIMENTEN BÖRJAR

År 1924 gjorde Ivanov sina första experiment i Franska Guinea i Centralafrika. Han gjorde tre försök att få fram hybrider mellan schimpanser av honkön och manlig människosperma utan att lyckas.

År 1926 försökte Ivanov inseminera flera afrikanska kvinnor med schimpanssperma på ett sjukhus i Kongo, för-

ANDREAS MITTMANN PIXABAY

Schimpanser

modligen utan kvinnornas vetskap eller medgivande. Året efter gjorde han tre försök med schimpanser av honkön, som inseminerades med mänsklig sperma utan framgång

Ytterligare experiment gjordes med tio andra schimpanser, men även dessa misslyckades. Sista försöken gjorde Ivanov sedan med kvinnor som frivilligt ställde upp på att ta emot sperma från en 26 år gammal orangutang. Även detta blev ett stort misslyckande.

ETISKA ASPEKTER NONCHALERADES

Ivanov var så starkt involverad i projektet att få fram en hybrid mellan apa och människa att han struntade helt i de etiska problemen. De flesta experiment gjordes bakom ryggen på de medverkande. De visste helt enkelt inte vad de deltog i. Ivanov var både okänslig och brutal mot de infödda. Ändamålet helgade tydligen medlen.

En annan svår fråga skulle också uppstå om experimenten verkligen hade lyckats. Skulle hybriden bli betraktad som en människa med allt vad det innebär? Genetiskt sett skulle hon vara 50% människa och 50% apa. Vem skulle sedan bli utvald till att uppföstra och ta hand om hybriden?

PINSAMT FÖR EVOLUTIONISTERNA

Idag vet vi att experiment som dessa är dömda att misslyckas. Skillnaderna är för stora mellan apor och människor. De till-

hör olika grundformer och är åtskilda av en barriär av olikheter. En av de viktigaste genetiska skillnaderna är att apor har 48 kromosomer och människor bara 46 kromosomer. Människans kromosomantal blev inte känt förrän på 1950-talet och schimpansernas först omkring år 1960.

Forskarna vet också idag att det finns hundratals miljoner skillnader i antalet baspar mellan människan och hennes påstått närmaste släkting, schimpansen. Försöken med att försöka få fram en hybrid mellan apa och människa bottnade i ett evolutionistiskt önsketänkande och kan idag bara betraktas som ett pinsamt fiasko. Med en mycket bitter eftersmak av rasism.

NOTER

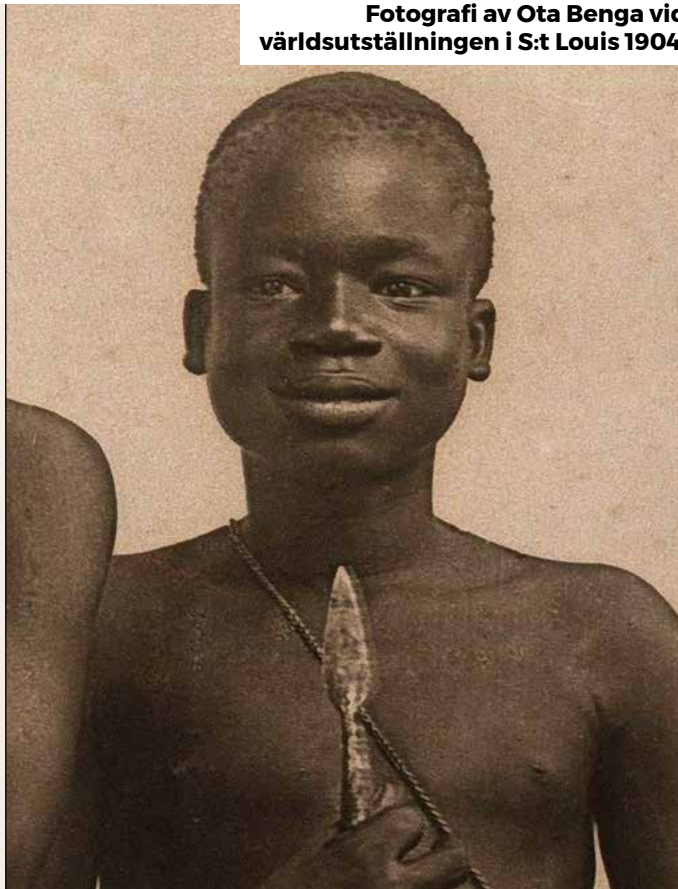
1. Morris, D.: "Men and Apes", sida 81, McGraw-Hill, New York (1966).
2. Rossianov, Kirill: "Beyond species, sida 290, Cambridge University Press, vol 15: 2 (2002).
3. De Rooij, P.: "In Search of Perfection", sida 195, Leiden University (1995).
4. De Rooij, P.: "In Search of Perfection", sida 196, Leiden University (1995).
5. Time Magazine: "Ape-child?" sida 16, 16 augusti (1926).
6. Etkind, Alexander: "Beyond eugenics", 39 (2): sida 207 European University Institute (2008).
7. The New York Times: "Soviet backs plan to test Evolution" sida 2, 17 juni (1926).

Människor på zoo

Av Göran Schmidt

När Charles Darwin år 1859 lät publicera sin världsberömda bok "On the Origin of Species" (Om arternas uppkomst) hade den underrubriken: "The preservation of favoured races in the struggle for life" (bevarandet av gynnade raser i kampen för liv). Det var inte bara raser av hästar, kor och grisar som Darwin syftade på, utan i högsta grad även av människan. Idén om att vissa raser var överlägsna andra var ingenting som introducerades med Darwin, men hans författarskap kom att popularisera och sprida den runtom i världen.

Fotografi av Ota Benga vid världsutställningen i S:t Louis 1904.

WIKIMEDIA

OTA BENGA

En person som inspirerades av Darwin var en amerikan vid namn Samuel Phillips Verner. Han var en före detta missionär som senare kom att ägna sig åt upptäckts- och handelsresande i dåvarande belgiska Kongo. Likt många av vår egen tids apologeter och förkunnare såg han inget problem med att Gud skapat genom evolution. År 1904 förde han med sig fyra kongole-siska pygméer hem till Amerika, däribland en 23-årig man vid namn Ota Benga. De förevisades sedan vid Världsutställningen i S:t Louis samma år som "typiska vildar".

Ota hade redan innan ankomsten till Amerika en tragisk bakgrund. Efter att en dag ha återvänt från en framgångsrik elefantjakt fann han att hans hustru och två barn mördats av belgiska regeringssoldater som ett led i deras ambition att utrota "evolutionärt underlägsna infödingar"¹ och plundra landet på råvaror och slavar. Ota själv undkom massakern, men blev tillfångatagen och såld som slav.

Efter världsutställningen fick Ota återvända en kort tid till Kongo. Han gifte sig på nytt, men hans andra hustru dog

Göran Schmidt civ.ing. (Kemiteknik), biolog, lärare, skolledare, numera föreläsare och ordförande i Genesis. Webbplats: gshmidt.se Mail: ordforande@genesis.nu

av ett ormbett. 1906 tog Samuel Verner med sig Ota till Amerika på nytt med löfte om att han senare skulle få återvända till sitt hemland. Det råder delade meningar om denna resa var på Otas eller Verners initiativ. Väl i Amerika hamnade Verner på ekonomiskt obestånd och han såg sig tvingad att sälja Ota till Bronx zoologiska trädgård. Till en början fick han vandra fritt i parken och hjälpa till med djuren, men inom kort befann han sig inlåst i parkens ahus tillsammans med en papegoja och en orangutang för att illustrera hur en evolutionärt underordnad människors kunde se ut. En vanlig syn i början av 1900-talet var nämligen att svarta människor härstammade från gorillor, och bland de svarta ansågs pygméerna allra lägst stående, närmast aporna. Asiater ansågs härstamma från orangutanger och vita människor från schimpanser eftersom de var de mest intelligenta bland primaterna.

Vad hände sedan? Senare samma år blev Ota frisläppt efter intensiva protester, framför allt från pastorer i svarta kyrkor. Han fick arbete på en tobaksfabrik och gjorde försök att återvända till sitt hemland, men första världskriget kom i vägen. Ota Benga tog sitt liv 1916 vid 35 års ålder, djupt deprimerad.

I skolan får vi lära oss om den skrämmande människosynen som ledde till Förintelsen på den europeiska kontinenten under andra världskriget, men vi brukar inte höra om hur samma evolutionärt motiverade ideologi tog sig uttryck i det amerikanska samhället. Ota Benga var ett spektakulärt sådant, men bara toppen av ett isberg.

Se en omskakande dokumentärfilm på:

<https://youtu.be/nY6ZroI5QEek> (kortare: krymp.nu/2Y4)

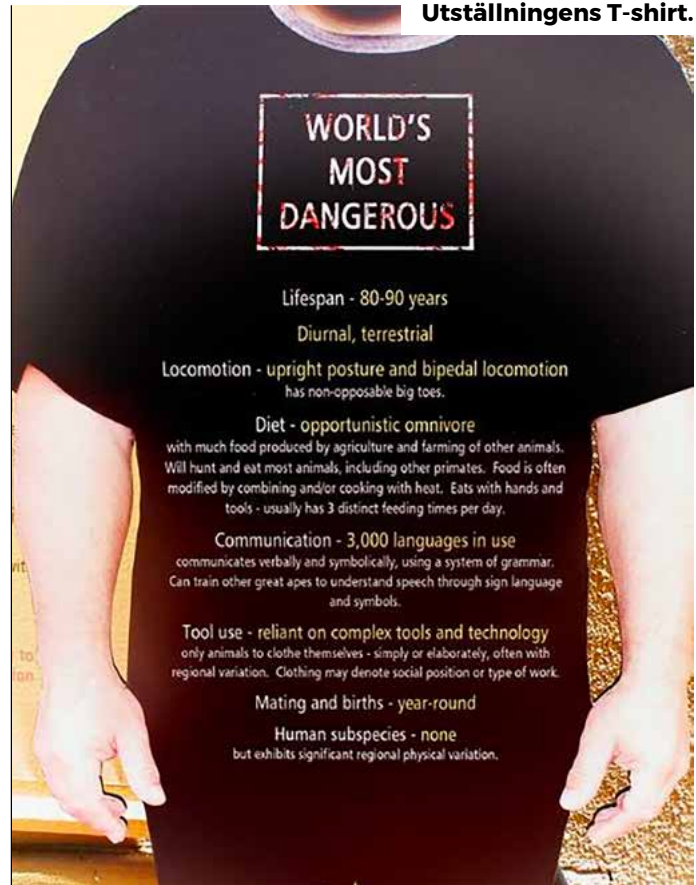
ÄNNU FLER MÄNNISKOR PÅ ZOO

2007 var det dags igen för människor på zoo. Den här gången var det på Adelaide Zoo i södra Australien som fyra grupper om 6 personer tillbringade en vecka vardera i en utställningsmonter. Det gick inte att jämföra med Ota Bengas situation eftersom de här personerna anmält sig frivilligt och valts ut efter intervjuer. De hade också tillgång till alla tänkbara bekvämligheter bortsett från TV, mobiltelefoner och annan elektronik. Den enda elektroniken var varsitt headset som de använde för att ha kontakt med besökarna.

Vad var då tanken med det här? Jo ledningen för den zoologiska trädgården ville samla in pengar till en ny schimpansinhängnad och uppmärksamma behovet av att belysa de stora apornas utsatta situation på grund av att människan – ”den farligaste av de stora aporna” – förstört deras habitat. Av det senare skälet såldes T-shirtar med samma budskap.

En kul grej? Javisst. Men med en mörk baksida, inte bara med tanke på Ota Bengas öde hundra år tidigare. Utan också för att budskapet inte förändrats – människan är ingenting annat än ett djur bland andra, dessutom det värsta av

Utställningens T-shirt.

PETER SPARROW

dem alla. Den positiva intentionen att bevara de stora aporna blir aningen absurd. Är det inte evolutionens själva poäng att arter konkurrerar ut och ersätter varandra? Utifrån evolutionärt perspektiv blir de mänskliga ansträngningarna att bevara andra primater närmast någonting märkligt och onaturligt.

Däremot blir det helt begripligt och relevant utifrån ett bibliskt perspektiv där människan satts att vårda och förvalta jorden och bevara dess livsformer, inklusive de stora aporna. Hela projektet illustrerar att vi människor har en intuitiv medvetenhet om det uppdrag som Gud gav de första människorna, men det är först med bibelordet som bakgrund som intuitionen får sin förklaring.

Artikeln bygger på Wikipedia och de båda artiklarna:

<https://creation.com/ota-benga-the-pygmy-put-on-display-in-a-zoo> (kortare: krymp.nu/2Y7) och

<https://creation.com/human-beings-caged-for-public-display-at-adelaide-zoo> (kortare: krymp.nu/2YU)

NOT

1. Bradford, P.V. and Blume, H., *Ota Benga; The Pygmy in the Zoo*, St Martins Press, New York, s. 104, 1992.

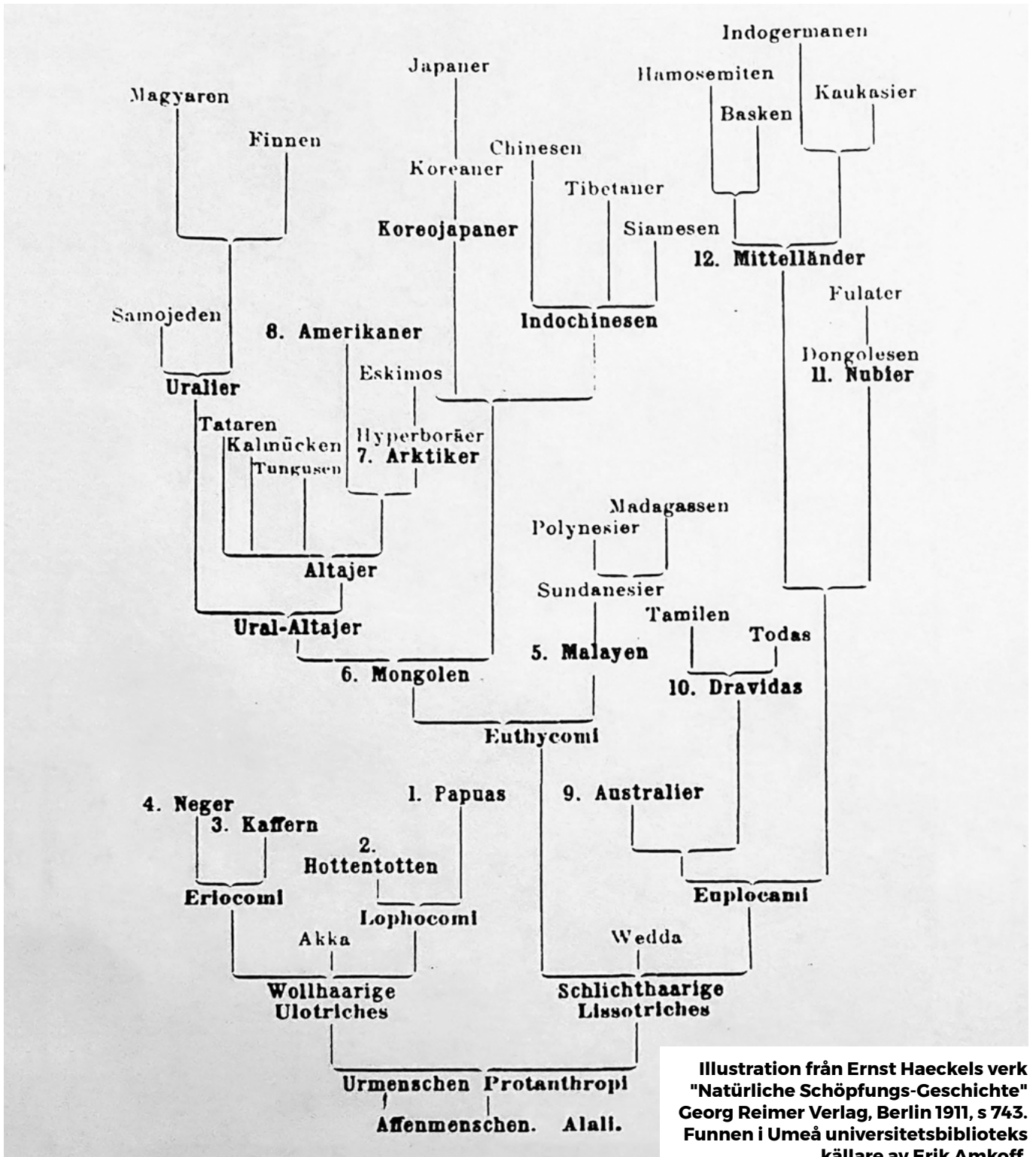

Illustration från Ernst Haeckels verk "Natürliche Schöpfungsgeschichte" Georg Reimer Verlag, Berlin 1911, s 743. Funnen i Umeå universitetsbiblioteks källare av Erik Amkoff.

Om människosynen

Av Göran Schmidt

I vårt temanummer om Världsbilder (nr 3-sep 2021) diskuterade vi bland annat skillnaderna mellan den bibliska världsbilden och den naturalistiska, den vars skapelseberättelse kallas evolution. Vi konstaterade att kontrasterna knappast kan vara större – medan naturalismens världsbild definierar människan som en biprodukt av en planlös utvecklingsprocess som inte hade henne i åtanke, så är hon i en biblisk världsbild själva skapelsens krona, önskad, älskad och anförtrodd av Skaparen själv. Enligt den naturalistiska synen är hon på sin höjd ansvarig inför sig själv för hur hon väljer att leva sitt liv; enligt den bibliska är hon ansvarig inför sin och alltings Skapare och Herre.

Så det är ganska naturligt att en sådan skillnad i perspektiv kommer att ge olika avtryck i samtiden och historien. Den här artikeln kommer att göra några korta nedslag på områden där det är uppenbart att människosynen gör eller har gjort skillnad.

Nu är det naturligtvis så, att avtrycken som sådana inte behöver säga så mycket om själva sanningsfrågan. I princip skulle en djupt felaktig människosyn kunna få alldeles förträffliga konsekvenser och en rätt och sann människosyn leda till

samhälleligt och kulturellt kaos. Att de exempel som kommer att nämnas här är mörka till sin karaktär är alltså inget bevis för att den naturalistiska världsbilden är falsk.

Men kanske är de ändå ett tecken på det. Vår erfarenhet är trots allt att även om sanningen kan göra ont så blir slutet likväl någonting gott. Vi får en "go känsla" när vi talar sanning och en knut i magen när vi ljuger. Alltså ungefär som Jesus sade: "Trädet känns igen på den frukt det bär. Man hittar inte fikon på tistlar eller vindruvor på törnbuskar" (Luk 6:44). Låt oss nu se på konkret på några områden:

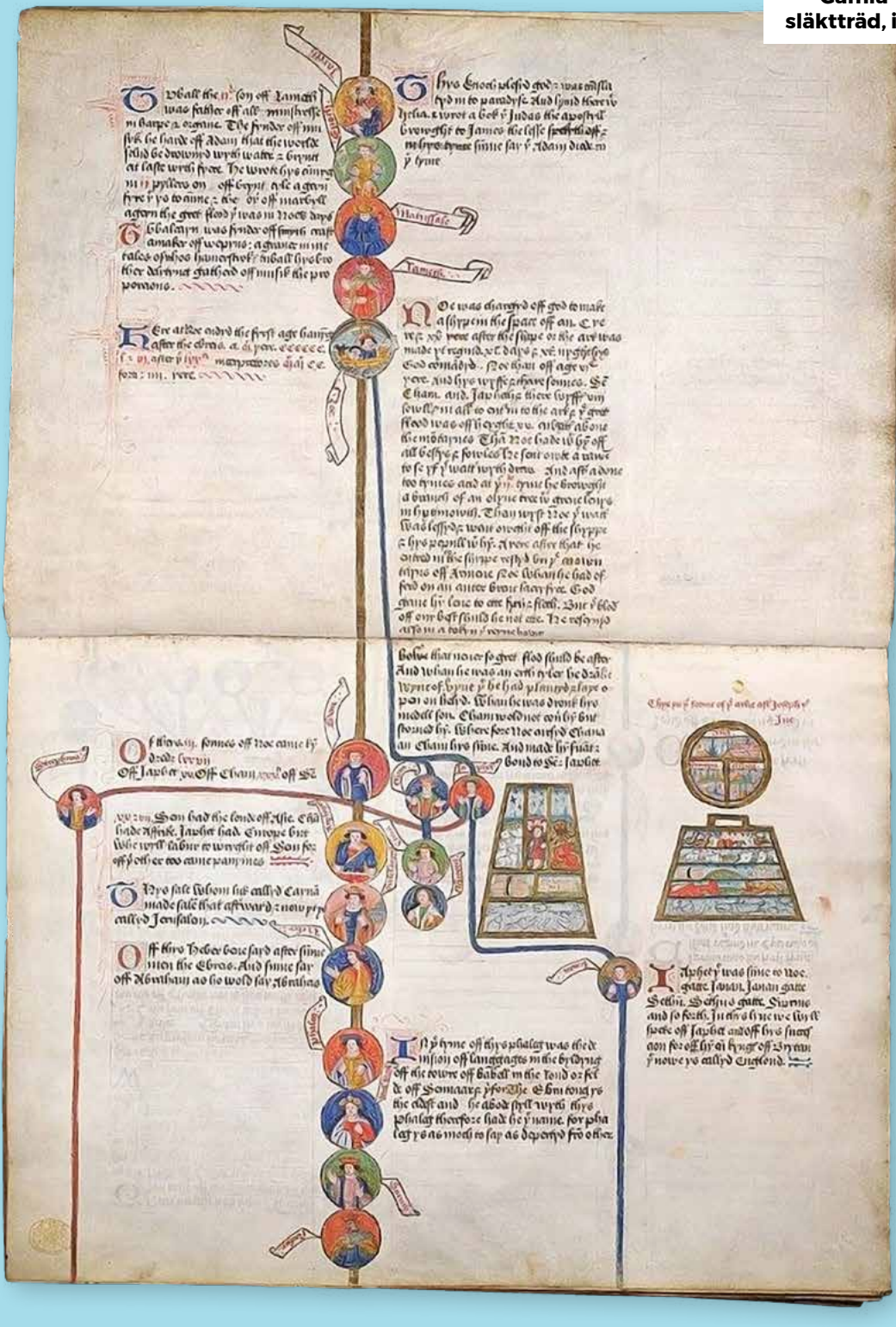
1. NAZISM

Ärren efter den evolutionsinspirerade nazistfilosofins konsekvenser är fortfarande inte läkta. Det spelar roll vilken människosyn ett samhälle har.¹ Det är inte alltid som en filosofi tar sig så groteska uttryck som under det andra världskriget, men utan att vi är medvetna om det så påverkar den evolutionära synen på människan i hög grad vår syn på vad ett människoliv är värt. Enligt nazistisk ideologi bestämdes en organisms värde av dess utvecklingsnivå.

Enligt evolutionsteorin har människan utvecklats från primitiva, apliknande förfäder och -mödrar. Antropologer avvisar idag idén att hon utvecklats i form av någon prydlig rak linje, utan i stället att det skett genom en tämlig snårig process med många intrasslade och sammanvuxna grenar i evolutionsträdet. Från början trodde man att evolutionsträdet var betydligt mer ansat. Biologen och Darwinaposteln Ernst Haeckel presenterade 1911 sin version av människans evolutionära förflutna (se fig). Kan en sådan bild möjligen ha utövat någon inverkan på unga pojkars och flickors människosyn under

PICRYL

Gamla Testamentets släkträd, inklusive Noa.

1900-talets första årtionden i Tyskland? Svaret är förstås givet, i synnerhet med facit i hand. För vad skall en evolutionist kunna svara när någon frågar om inte en viss kvist (etnisk grupp) på människans evolutionära träd – till exempel "Indo-germanen" skulle kunna ha utvecklat vissa drag som gjort henne överlägsen andra kvistar i ett eller flera avseenden? Vilken vetenskaplig eller naturlig princip skulle kunna förhindra det?

2 DJURRÄTTSAKTIVISM

Det är ingen tvekan om att vår tids djurrättsaktivism har satt strålkastarljuset på missförhållanden inom djurhållningen. Det är positivt – ett ansvarsfullt handhavande av djur påbjuds i Bibeln (Ord 12:10), men då handlar det om djurskydd och inte någon djurrättsaktivistisk ideologi. I stället för att tilldela organismen värde efter utvecklingsnivån som i nazistisk ideologi, anser djurrättsaktivister att organismens värde är lika stort för alla organismer på grund av att de har en lika lång evolutionär historia. Människovärde likställs därmed med höns- eller minkvärde. Det främsta problemet är att aktivismen är rotad i en evolutionistisk mylla som leder till märkliga och inkonsekventa slutsatser. Man hävdar exempelvis att människor inte har rätt att döda djur. Men lejon dödar antiloper. Människan är ett djur. Varför har då inte människan rätt att döda andra djur? Innebär det att lejonet har större rättigheter än människan, eller bör lejon hindras från att fånga sina byten? Andra djur är kannibaler – följer därmed en rättighet för det "människliga djuret" att också vara kannibal? Eller att överge sina ungar, eller att stjäla, eller att begå incest, bara för att sådant stundtals förekommer inom djurvärlden?

Sådant faller på sin egen orimlighet och visar att även den mest radikala djurrättsaktivist intuitivt inser att människan står över djuren, men utan att känna till eller kännas vid orsaken – nämligen att människan är skapad till Guds avbild. Problemet med nutidens djurrättsaktivism är alltså att dess människosyn är alltför låg, så låg att det i praktiken underminerar rörelsens ideologiska fundament.

3. ABORT

Den djupt obιologiska och genetikfientliga synen att ett mänskligt foster egentligen inte är en fullvärdig unik mänsklig individ utan en del av kvinnans kropp som bär det, har fått genomslag i samhället. Det har fått resonans av den evolutionära synen att människan är ett djur, förstärkt av den för länge sedan övergivna hypotesen att embryots utveckling skulle avspegla artens evolutionära förflutna med maskstadium, fiskstadium o s v.² Att abortera ett mänskligt foster skulle då kunna försvaras med att det är jämförbart med att operera bort polyperna eller plocka bort en fästing.

4. DÖDSHJÄLP

Från "andra hållet" höjs idag allt oftare rösterna för eutanasi (dödshjälp). Människovärdet ökar medan barnet växer och blir alltmer medvetet, vuxet och kompetent, kulminerar i den mest "produktiva" åldern och avtar sedan successivt och närmar sig nollinjen i takt med att åldersdemensen tilltar. Efter hand som den evolutionära indoktrineringen tilltar i samhället – beklagligt nog även i kyrkan – så kommer vi kanske snart att ha vant oss vid att inte heller eutanasi skulle vara något etiskt tveksamt.

BIBELNS MÄNNISKOSYN

Bibelns människosyn är nämligen förankrad just i formuleringen att Gud skapade människan till sin avbild. Både att han skapade Adam av markens jord och att han inandades sin egen livsande i honom är viktigt för att påminna oss människor om vårt dubbla ansvar eftersom vi har ett dubbelt ursprung. Vi är både av jord och himmel och har ett ansvar inför båda; att förvalta jorden och att förvalta våra liv.

Bibelns släkträd över mänskligheten berättar en helt annan historia än Darwins eller Haeckels: Vi är alla del av ett och samma släkträd där alla stammar och kvistar har sitt gemensamma ursprung i en enda människa – den historiske Adam. Inte någon apliknande hominid utan en fullvärdig människa. I detta träd finns inte risken att frestas att tro att någon gren är högre eller förnämre än någon annan. Pygméer, dinkas, "röd och gul och vit och svart" är alla nära släktingar med gemensamma förfäder redan i Noa och hans söner för mindre än 5000 år sedan, och där huvuddragen finns skriftligt dokumenterade i 1 Mos 10. Med Bibeln som styrdokument kan vi påtala både nazismens och djurrättsaktivismens ideologiska diken och i stället peka på en sund medelväg som respekterar djuren men inte till priset av ett devalverat människovärde.

En rätt tolkning av Bibeln tar nämligen effektivt udden av all rasism. Låna därför inte örat till dem som vill få dig att tro att Gud låtit människan utvecklas – även om det skulle förkunnas från en predikstol eller från apologeternas bokbord. Kampen om människosynen pågår inom nutidens kristenhet, även i vårt land. Du kommer att få den belyst i en bok som publiceras på Apologia förlag, troligen under våren 2023. Den kommer (sannolikt) att få titeln: "Fyra kristna diskuterar: Den historiske Adam", med den här artikelförfattaren som medförfattare.

NOTER

1. Den saken fokuserade vi särskilt på i temanumret Skapelsen och Etiken (nr 2-jun 2019).
2. För 50 år sedan kallades det för "den biogenetiska lagen" som så småningom bytte namn till "den biogenetiska grundregeln" eller "rekapitulationsteorin" och som till slut alltmer runnit ut i sanden.

Tips på media för fördjupning i temat

För den som vill förkovra sig ytterligare i människans unika status och särskilda design, finns gott om resurser att tillgå, både på svenska och engelska. I denna korta artikel ska vi se på några.

Dels kan vi varmt rekommendera ett par videor som finns på vår hemsida, däribland "Ett kreationistiskt perspektiv på mänsklighetens historia",¹ med Nathaniel Jeanson. Föredraget hölls på det kreationismseminarium som anordnades på Skandinavisk teologisk högskola i februari i år (2022). Nathaniel har en doktorstitel från Harvard-universitetet och har efter sin examen undersökt vad som händer om man försöker bilda ett släkträd genom att jämföra en specifik DNA-sekvens – Y-kromosomen – hos sexhundra män från olika folkgrupper över jorden. Det han hittade är lite smått otroligt. Det släkträd som bildas, visar sig stämma förbluffande bra med strukturen på det släkträd som beskrivs i den så kallade "Nationernas släkttavla", som finns i 1:a Mosebok kapitel 10. Videon finns med svensk text på vår hemsida [1]

och är väl värd att ses! För den som vill fördjupa sig ännu mer, finns Nathaniels bok "Traced: Human DNA's Big Surprise" att tillgå i bokhandeln.²

På vår hemsida har vi också en video med temat "Den unika människan", och är ett filmat föredrag med Stuart Burgess, professor på Bristoluniversitetet, från skapelsekonferensen 2017 i Stenungsund.³

För den som vill ha något på svenska, har vi Göran Schmidts utmärkta studiofilmade miniserie i tre delar om människans ursprung.⁴

Vi kan också tipsa om en video av Discovery Institute som lyfter fram människans unika position på jorden. Även om Discovery Institute inte är en kreationistisk organisation utan förespråkar "intelligent design" så innehåller videon flera tankeväckande fakta.⁵

Till sist vill vi rekommendera en video med titeln tagen från psaltarens ord om hur vi är "Fearfully and Wonderfully made".⁶ Den finns tyvärr bara som DVD eller nedladdningsbar fil som man köper, från amerikanska Answers in Genesis, men priset för nedladdningen är någorlunda överkomligt kring 100 svenska kronor.

Efter den videon torde det vara i det närmaste omöjligt att slås av tanken att allt detta uppstått av en slump. Videon beskriver alla de komplexa processer

som i detalj måste ha klaffat för att du och jag ska kunna vandra på denna jord. Videon är i vårt tycke så rörande överväldigande, att man bara kan brista ut i psalmistens ord:

*"Du har skapat mina njuror,
du sammanvävde mig i moderlivet.
Jag tackar dig för att jag är så underbart
skapad.*

*Ja, underbara är dina verk, min själ vet
det så väl."*

Ps 139:13-14

NOTER

- <https://genesis.nu/video/a-creationist-perspective-on-the-history-of-humanity-nathaniel-jeanson/> (kortare: <https://krymp.nu/2XW>)
- <https://www.goodreads.com/book/show/60417502-traced> (kortare: <https://krymp.nu/2XX>)
- <https://genesis.nu/video/den-unika-manniskan-stuart-burgess/> (kortare: <https://krymp.nu/2XY>)
- a) <https://genesis.nu/video/manniskans-ursprung-fossilen/> (kortare: <https://krymp.nu/2XZ>)
b) <https://genesis.nu/video/manniskans-ursprung-den-genetiska-evidensen/> (kortare: <https://krymp.nu/2Y0>)
c) <https://genesis.nu/video/manniskans-ursprung-bibliska-evidensen/> (kortare: <https://krymp.nu/2Y1>)
- <https://genesis.nu/video/firemaker/> (kortare: <https://krymp.nu/2Y3>)
- <https://answersingenesis.org/store/product/fearfully-wonderfully-made/> (kortare: <https://krymp.nu/2Y2>)

FREEPIC

Vad säger naturvetenskapen om själens existens?

Av: S.M. Sabbag

Inom neurovetenskapen finns det idag två huvudperspektiv. Ett perspektiv kallas reduktiv materialistisk fysikalism. Den säger att hjärnan och sinnet är likvärdiga, vilket betyder att själen är frånvarande. Ett annat perspektiv kallas sinne-kropp dualism. Den säger att hjärnan och sinnet är skilda från varandra, vilket betyder att själen är närvarande.

Frågan är vilka belägg som finns för själens existens. Vi ska här undersöka några som kan studeras neurovetenskapligt, nämligen människans uppdelbara sinne, icke-materiella intellekt och kognition, fria vilja, olokalisierbara tankar, samt bekräftade utomkroppsliga händelser.

1. OUPPDELBART SINNE

När neuroforskaren Roger Sperry delade hjärnor hos epilepsipatienter fann han att de fortsatte vara samma person med samma självkänsla, även efter ingreppet.¹ Han visade att även om det var möjligt att dela på hjärnan, så var det INTE möjligt att dela sinnet. Sinnet var metafysiskt en helhet. Han drog slutsatsen att intellektet hos människor INTE är materiellt, vilket pekar på själens existens.

2. ICKE-MATERIELLT INTELLEKT

När neuroforskaren Wilder Penfield studerade epileptiska patienter kunde han, för det första, inte hitta någon region i hjärnan som kunde stimulera patienternas

handlingskraft vid neurokirurgi, och, för det andra, inte observera att det existerar anfall som genererar intellektuell tanke.² Varför finns det inga anfall som involverar intellektet, frågade sig Penfield? Varför finns det inget område i hjärnan som kan stimulera patienternas vilja? Dessa saker förväntas under materialistisk fysikalism. Svaret han fann var att människors intellekt och vilja INTE är materiella, vilket pekar på själens existens. Penfield blev en sinne-kropp dualist.

3. ICKE-MATERIELL KOGNITION

Neuroforskaren Adrian Owen illustrerade hur människor med varaktiga vegetativa tillstånd hade samma mentala aktivitet som friska människor när de ställdes vissa frågor.³ Owen illustrerade att vissa aspekter av sinnet inte kan förstöras av allvarliga hjärnskador. Med andra ord, sinnet är INTE materiellt. Detta pekar på själens existens.

4. FRIA VILJAN

Neuroforskaren Benjamin Libet visade att när människor vägrar att agera på impulser som kommer i deras väg, utblir signalen från hjärnan.⁴ Detta innebär att människor har det icke-materiella fria valet att bestämma om de ska agera på inkommande impulser. Denna icke-materiella komponent är en del av själen. Libet blev själv dualist.

5. OLOKALISERBAR TANKE

Högre abstrakta tankar och intellektuella funktioner är INTE lokalisierbara i hjärnan. Detta är mer förväntat under dualism och pekar därmed på att dessa intellektuella funktioner sannolikt är icke-materiella.

6. BEKRÄFTADE UTOMKROPPSLIGA HÄNDELSER

När en patient hade varit kliniskt död utan hjärnaktivitet och utan hjärtslag

men sedan återupplivats kunde patienten komma ihåg vissa detaljer som denne annars inte kunde ha känt till, såsom att se en speciell sko på byggnadens tak eller att se ett visst nummer på ett klistermärke vid en maskin eller kunna recitera läkarens samtal under ingreppet. Detta ger belägg för att det finns en icke-materiell komponent, nämligen själen. Enligt fysikalismen borde inget minne ha bildats. I det här fallet bildades ett minne. Detta vederlägger fysikalismen och ger stöd för dualism.

SYREBRIST ORSAKEN?

Ett motargument är att alla nära-dödenupplevelser genereras på grund av syrebrist. Detta argument är falskt. Vid vissa tillfällen bildades ett bekräftat verifierat minne när patienten var kliniskt död utan hjärnaktivitet och utan hjärtslag. Detta går emot fysikalismen.

GISSADE PATIENTEN BARA HÄNDELSEN?

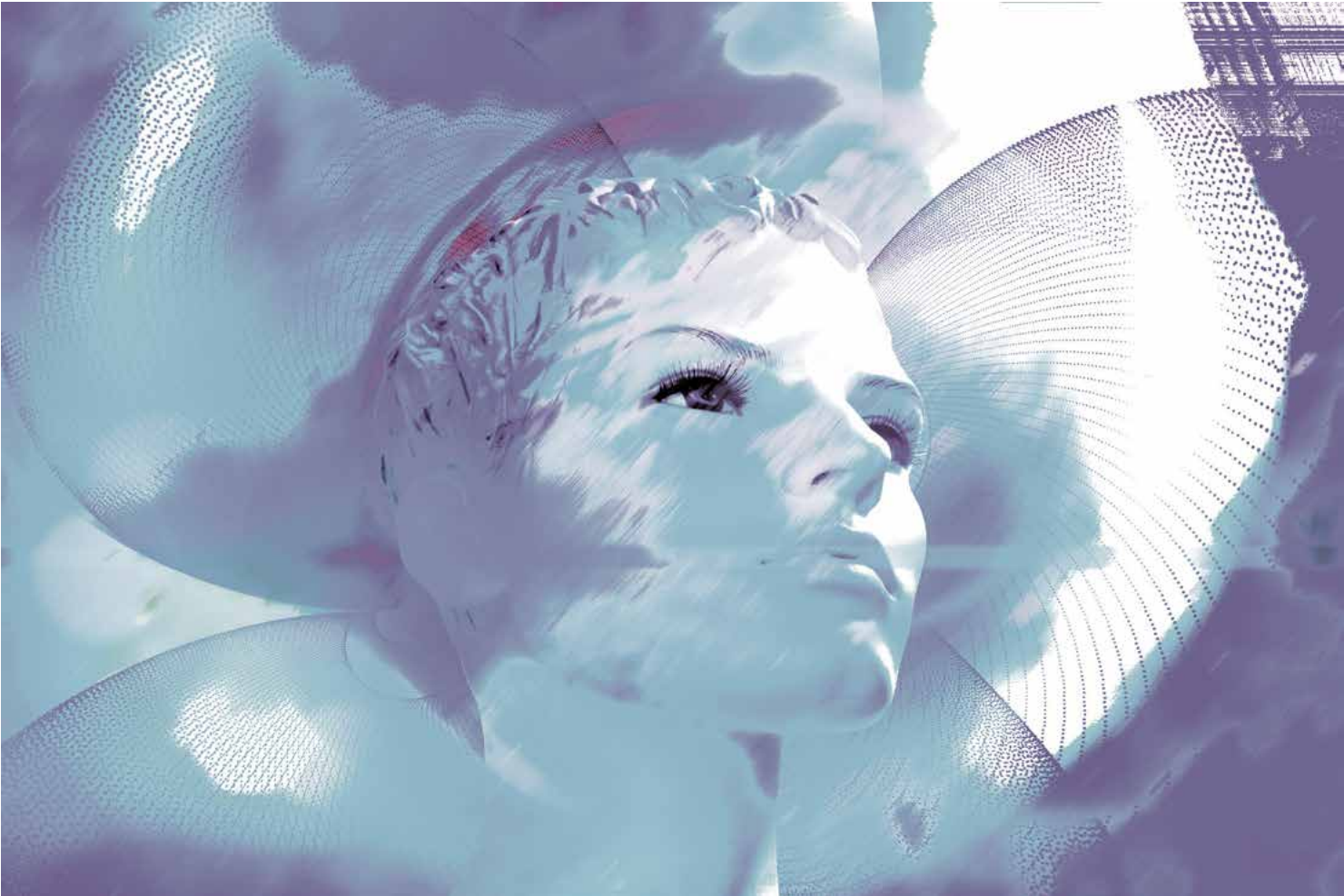
Ett annat motargument är att patienterna gissade vad som hänt. Detta argument är falskt. För det första nämndes specifika detaljer som var unika för situationen, såsom läkarens unika samtal. För det andra har experiment utförts där man jämfört patienter som hade en upplevelse utanför kroppen och de som inte hade en. De som hade en, var de enda som korrekt beskrev vad som skedde. De som inte hade en, gav en felaktig beskrivning. De kunde inte gissa det.

ORSAKAT AV SLUMPEN?

Ett annat motargument är att det var rena tillfälligheter att patienterna korrekt beskrev vad som hänt. Detta argument är falskt. Att korrekt beskriva händelsen skulle vara som att få jackpot i ett lotteri – femton gånger i rad – vilket förutsätter att någon har manipulerat systemet och fuskat.

GERD ALTMANN PIXABAY

ANLAG FÖR ETT LIV EFTER DETTA?

Ett annat motargument är att patienterna kan ha haft anlag för upplevelser av ett liv efter detta på grund av ett psykologiskt behov. Detta argument är falskt. För det första hade även ateister utomkroppsliga upplevelser och de saknar strävan efter ett liv efter detta. För det andra andra kan inte religiösa eventuella anlag heller påverka, eftersom händelserna är oväntade. För det tredje rapporterades negativa helveteshändelser, som INTE är önskvärda.

ORSAKAT AV REKREATIONS-DROGER?

Ett annat motargument är att nära-döden-upplevelserna kan replikeras med hjälp av rekreationsdroger. Detta är falskt. För det första, kan de inte ge verifierbara bekräftade händelser. För det andra, är de INTE analoga och har olika innehåll när man studerar detaljerna.

EVOLUTIONEN DÅ?

Kan evolutionen förklara nära-döden-upplevelser? Nej det kan de inte.

Evolution är fokuserat på att uppmuntra överlevnad, medan nära-döden-upplevelser snarare uppmuntrar till att avsluta livet.

ORSAKAT AV PANPSYKISM?

Ett annat motargument är panpsykism, som är synsättet att sinnet är en grundläggande beståndsdel av allt som existerar och att sinnet finns i all materia. Denna synsätt har flera problem. För det första är medvetna tillstånd och hjärntillstånd inte strikt sammankopp-

lade. Denna slags koppling förklaras INTE under panpsykism och därmed har panpsykism en lägre förklaringskraft i jämförelse med dualism. För det andra finns enhetsproblemet för panpsykism. Mikro-sinnen resulterar INTE i ett makro-sinne. Det finns en lucka där.

FÖRENLIGT MED KRISTENDOMEN?

Är nära-döden upplevelserna förenliga med kristendomen? Ja, det är de. Den faktamässiga kärnan av nära-döden-upplevelserna är förenliga med kristendomen. Skillnaderna uppstår bara på grund av kulturella tolkningar av kärnfaktan. John Burke säger följande: "Även om de varierar en hel del, har dessa berättelser en gemensam kärna - och otroligt nog överensstämmer det helt med vad vi får höra om livet efter detta i Bibeln".⁵

KAN DET HA VARIT EN HALLUCINATION?

Ett annat motargument är att upplevelsen utanför kroppen var en hallucination. Detta är falskt. Externa oberoende belegg bekräftar att det handlar om upplevelsen utanför kroppen. Hallucinationer existerar bara i sinnet och är INTE en del av den yttre världen. Därför var det INTE en hallucination.

I en artikel publicerad i den prestigefyllda medicinska tidskriften *The Lancet* drog forskaren Pim van Lommel slutsatsen att ingen av de alternativa förklaringarna till nära-döden upplevelser fungerar. Pim van Lommel har sagt följande: "Olika fysiologiska och psykologiska faktorer kan inte förklara fenomenet".⁶

ORSAKAT AV HJÄRNSKADA?

Ett annat motargument är interaktionsproblemet, som säger att kroppen påverkar sinnet genom till exempel hjärnskador.

Detta argument påverkar INTE

dualismen. Detta kan förväntas under dualism eftersom kroppen är ett fordon för själen. Det finns korrelation, men INTE orsakssamband. Filosofen Jaegwon Kim sa: "Korrelationer är inte förklaringar. De är i själva verket just det som behöver förklaras".⁷

EVOLUTIONEN EN FÖRKLARING?

Kan evolutionen förklara medvetandets eller själens ursprung? Nej det kan den inte. Evolutionen handlar bara om det fysiska. Därför tar evolutionen INTE hänsyn till medvetandet eller själen.

EGENSKAP SOM VÄXER FRAM?

Ett annat motargument handlar om epifenomalism, som säger att medvetandet är en framväxande egenskap. Detta synsätt är felaktigt. Epifenomalism ger INTE en förklaring till medvetandets ursprung; den beskriver bara problemet med att vi har ett medvetande. Därför har den en lägre förklaringskraft i jämförelse med dualism.

SINNET BARA EN FUNKTION?

Ytterligare ett motargument handlar om funktionalism, som är synsättet att sinnet bara utgör dess funktion. Detta synsätt är felaktigt. Funktionalism förklarar bara beteende, och INTE förnimmelser. Därför har den lägre förklaringskraft i jämförelse med dualism.

FRÅGOR ATT BESVARA

Finns medvetandet i hjärnbarken? Nej, det gör det inte. Medvetandet är INTE lokaliserbart. Finns det några fysiska effekter som kräver icke-fysiska orsaker? Ja, några exempel inkluderar singularitet, svarta hål, allmän relativitetsteori och kvantförveckling.

En reduktionistisk trend har präglat den västerländska kulturen i århundraden. Många människor har en stark övertygelse om att ingenting verk-

ligen kan förstås förrän förklaringen bottenar i materiens beteende enligt våra naturlagar.

NEUROVETENSKAPEN BEKRÄFTAR KRISTEN TRO

Ska då kristna vara nervösa inför de senaste studierna? Bör troende krypa ihop i ett hörn, när de står inför neurovetenskapens upptäckter, rädda för att deras tro har undergrävts? Nej, den kristna läran om den mänskliga naturen är att vi är andliga varelser gjorda för att lära känna Gud. Han skapade och uppehåller oss, både kropp och själ. Han interagerar med oss både andligt och fysiskt. I honom lever vi, rör oss och är till. Det inkluderar även våra hjärnor.

Neurovetenskapen ger oss otrolig kunskap om vår hjärna - det mest häpnadsväckande och komplexa organet av alla. Men inget av vetenskapens rön hotar biblisk tro. Sammanfattningsvis pekar vetenskapen på att själen finns på riktigt.

NOTER

1. Sperry, R. W. (1968). Hemisphere Deconnection and Unity in Conscious Awareness. *American Psychologist*, 28: 723-733.
2. Penfield, W. (2015). *The Mystery of the Mind*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
3. Owen, A. M., & Coleman, M. R. (2008). Detecting Awareness in the Vegetative State. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1129(1), 130-138. <https://doi.org/10.1196/annals.1417.018>
4. Libet, B. (1985). Unconscious cerebral initiative and the role of conscious will in voluntary action. *The Behavioral and Brain Sciences*, 8(4): 529-566. doi:10.1017/s0140525x00044903.
5. Strobel, L. (2021). *The case for heaven*. Grand Rapids, Michigan: Zondervan Books, inlagd betoning.
6. Lommel, L. V. (2011). *Consciousness Beyond Life*. New York: HarperOne, p.132-133, inlagd betoning.
7. Kim, J. (2019). *Philosophy of Mind*. New York: Routledge, inlagd betoning

EVANGELIET

JAMES CHAN PIXABAY

Det finns en mening!

Evolutionsteorin har av det svenska Skolverket tillskrivits ”en särställning som teoretisk grund för hela biologiämnet”.¹

Det innebär i praktiken att människan som en i mängden bland jordens miljoner livsformer utvecklats planlöst under årmiljonerna genom slumpmässiga mekanismer i kombination med påverkan av en föränderlig miljö.

Vintergatan som är vår hemvist i världsrymden är en medioker galax bland miljarder andra och jorden är en planet bland triljarder, livet uppstod genom spontana kemiska reaktioner och det finns ytterst ingen annan mening med livet än den vi skapar för oss själva på egen hand. När våra kroppar dör upphör vi att existera som medvetna varelser, allt är slut.

Kan det möjligen vara så att en människas självbild och val av livsriktning och moral påverkas om hon verkligen sätter sin tilltro till en sådan världsbild?

Tänk i stället ett scenario där en människa sätter sin tilltro till en annan berättelse. En som utgår från en evig, trofast, nådefull, helig och kärleksfull Gud som en gång skapade världen, och människan för att förvalta och vårda planeten Jorden. Som vill att varje enskild människa skall finnas och som skapar henne med en tanke och plan för hennes liv. Som sörjer över hennes vilshenhet och ondska men älskar henne så högt att Han sände sin egen Son för försona henne med sig själv och ge henne en framtid. Ett liv i utsäglig harmoni, lycka och

meningsfullhet, som inte begränsas av döden utan kommer att vara för evigt i gemenskap med Honom själv.

Kan det möjligen vara så att en sådan världsbild påverkar en människas självbild, val av livsriktning och moral?

Kan båda dessa scenarion vara sanna? Lita inte på dem som påstår det.

Antag nu att den förstnämnda berättelsen skulle vara en tankebyggnad som hålls samman av ändlösa spekulationer och subjektiva tolkningar av personer som aldrig sett en Skapare som ett alternativ att ens överväga. Och att den andra berättelsen har ett massivt stöd i evidensen från en mängd vetenskaper.

Min vän, det är precis så det är! Ta emot evangeliet om Jesus Kristus – det glada budskapet om att du är oändligt älskad av universums Skapare och att Han redan gjort allt som krävs för att du ska få ett evigt liv. När du visar din vilja att förändra ditt liv kommer Han att ge dig den kraft du behöver för att göra det. Kontakta sedan någon kristen du har förtroende för eller oss på redaktionen så får du hjälp att komma vidare!

/Redaktionen

NOT

¹ Citat från kommentarmaterialen till kurs- och ämnesplanerna i biologi för både grundskolan och gymnasieskolan

RAWPIXEL

LÄROPLANENS INLEDANDE AVSNITT MED RUBRIKEN "GRUNDLÄGGANDE VÄRDEN" LYDER SÅ HÄR:

Läroplanen och människosynen

Många av dina lärarkollegor runt om i landet försöker hitta pedagogiska knep för att få sina elever att förstå att människans sanna natur är att hon är ett utvecklat djur. Som kristen och bibeltroende lärare är det inte ditt uppdrag. Tja, kanske om man ser till Läroplanens intention så som den står formulerad i kommentarmaterialet i biologiämnet. Men de står tämligen långt ner i styrdokumentet och är därför i realiteten underordnade vad som står tidigare och högre upp i dokumentet. Det är faktiskt så det fungerar, rent juridiskt.

"Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell.

Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet."¹

Det faktum att den här citerade texten är överordnad vissa andra läroplanstexter innebär förstås inte att man kan strunta i vad som står i kurs- och ämnesplaner eller betygskriterier. Men låt oss undvika att förlora oss i detaljer och i stället se till helhetsperspektivet och andemeningen i dokumenten.

Noterade du hur lite i den här läroplanstexten som får oss att associera till djur? Tvärt om nämns ett dussintal begrepp som är som hämtade direkt ur en biblisk världsbild och människosyn. Det är bibliska värderingar och en människosyn präglad av generositet, ansvarstagande och solidaritet som långt bättre harmonierar med människan som Guds avbild med uppdraget att förvalta jorden än med darwinismens konkurrenstänkande och krassa kamp för egen fortlevnad. Det till och med sägs uttryckligen att undervisningen ska präglas av kristen etik; denna likställs med den etik som "förvaltats ... av västerländsk humanism", vilket är helt naturligt eftersom humanismens frukter (värderingar) historiskt sett är plockade direkt från kristendomens grenar.

ATT DISKUTERA MED ELEVERNA

Det kan alltså inte råda någon tvekan om att Läroplanens andemening är att uppdraget att övertyga eleverna om människans höga och ansvarsfulla ställning är helt överordnad formuleringar som pekar mot människan som ett evolverat djur. Men hur kan du då göra rent konkret? Här är några frågeställningar som du kan utgå från när du formulerar diskussionsfrågor för dina elever:

1. Låt eleverna fundera över varför det är så stor skillnad mellan djurs och människors kreativitet. Vad beror det på? Är det bara hjärnans storlek (nej, blåvalens är åtminstone fem gånger så stor som människans, och även en gorillahannes hjärna kan ibland vara större än en människas som är mycket intelligentare). Ha som mål att visa att det mesta av djurens "produkter" (spindelnät, fågelbon etc) är ett resultat av förmågor som är "förprogrammerade" i DNA, att jämföra

med människans fria kreativitet (d v s skapa allt från månarketer till datorer och wienerbröd).

2. Vad menar vi egentligen när vi säger att någon "beter sig som ett djur"? Vi syftar inte på att både vi och vår hund kan känna smärta, välbehag, visa glädje, vrede, skam och empati. Vi vet hur det bör vara (vi bör bete oss mänskligt), men likväl betar vi oss ofta helt annorlunda (som djur, det vill säga omänskligt). Det visar att vi har en intuitiv insikt om att vi är någonting annat och högre än djur.

3. Hur hade samhället påverkats om vi människor helt skulle acceptera djurs "etik" eller frånvaro av etik som någonting acceptabelt och normalt (djur som äter upp sina ungar eller makar, helt sakna gränser för sin sexualitet etc). Diskutera det faktum att människor faktiskt ibland väljer att leva så på olika områden. Är det bra eller dåligt? Får man ha någon åsikt? Vilka konsekvenser kan det leda till? Bör det finnas lagar som reglerar? Varför? Varför inte?

Det råder ingen tvekan om att den här typen av resonemang kommer att engagera eleverna. Troligen kommer ni inte att nå konsensus, men det är inte heller det som är poängen. Det viktiga är att eleverna får reflektera över vad det är att vara människa och att det är mindre lyckat att oreflekterat svälja idén att vi är djur. Det kanske inte alltid kommer att bli helt oproblematiske diskussioner i klassrummet, men sådana är du ju professionell nog att hantera, eller hur?!

/Redaktionen

NOT

1. <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet> (kortare: [krymp.nu/2XU](https://www.krymp.nu/2XU))

När din lärare påstår att ”vi bara är djur”

Ifall du inte redan gjort det kommer du förr eller senare få höra din lärare säga någonting i stil med: ”Vi är bara djur. Lite smartare än andra, men egentligen inte mer än så.”

Där sitter du i skolbänken och är övertygad om att du är skapad av Gud och vet att Jesus bor i ditt hjärta och att han hör dina böner. Och det liksom bränner till därinne: Hur kan läraren säga på det viset? Ska jag säga något, eller ska jag bara vara tyst?

Här kommer lite förslag på hur du kan tänka och vad du kan säga i en sådan situation.

UPPFATTNINGAR ÄR EN SAK, FAKTA EN ANNAN

När forskarna påstår att människan bara är ett djur så är det en *uppfattning* de ger uttryck för. Men uppfattningar kan man ha om vad som helst, och de kan lika gärna vara felaktiga som sanna. Därför är det viktigt att känna till vad forskarna grundar denna uppfattning på. Man gör det:

1. För det första på att evolutionen är den bevisat sanna berättelsen om hur människan blev till.
2. För det andra på att skillnaden mellan människan och till exempel schimpanserna skulle vara flytande, det vill säga att det handlar om små skillnader i fråga om utseende, beteenden och i DNA.
3. För det tredje på att människans kropp är uppbyggd och fungerar som djurens kroppar.

Den första punkten stämmer inte. Det är sant att majoriteten av biologer anser att evolutionen är bevisad, men det är en annan sak, majoriteten har haft fel många gånger under vetenskapens historia. Det som betyder någonting är evidensen (fakta), och den pekar i en helt annan riktning. Du kan läsa om det i andra artiklar i det här och andra nummer av magasinet Genesis. För övrigt är det fel att säga att evolutionsteorin är bevisad

eftersom den framför allt är en historisk vetenskap (den handlar ju om händelser som anhängarna tror ägde rum för miljoner och miljarder år sedan). Och historiska saker kan man inte bevisa, det kan bara vara mer eller mindre troligt att de inträffat, i synnerhet om det inte fanns några ögonvittnen. I verkligheten är evolutionsteorin därför bara en obevisad hypotes, dessutom en med mycket allvarliga brister.

Den andra punkten stämmer inte den heller. Enklast inser man det genom att jämföra människans skaparförmåga med den hos bin, myror, apor eller delfiner eller andra djur som anses intelligenta. Om man gör en tabell med två kolumner och listar vad enskilda djurarter kan åstadkomma i den ena och vad människor kan åstadkomma i den andra så är det ingen tvekan om att människan spelar i en alldeles egen division. Skulle delfinerna kunna arbeta som stadsplanerare eller rymdingenjörer? Skulle schimpanserna kunna arbeta som datorprogrammerare eller kvalificera sig för VM i schack? Naturligtvis inte. Evolutionsbiologerna vill få det till att det bara beror på två saker: människan ”råkade” få en mer utvecklad hjärna och en motstående tumme, men det är förstås lätt att säga om man inte behöver bevisa det. Människan är verkligen i en särställning på hur många sätt som helst!

Den tredje punkten stämmer däremot bra. Människors och djurs kroppar är uppbyggda av samma grundämnen och liknande kombinationer av dem, och de alla finns i marken. Förr i tiden trodde vetenskapsmännen att människan bestod av helt annorlunda ämnen än djuren och att de ämnen som byggde upp levande varelser (”organiska ämnen”) var av ett helt annat slag än de man finner i marken (”oorganiska ämnen”). Det skulle dröja ända in på 1900-talet innan de kom fram till det som redan funnits nedtecknat i Bibeln under tusentals år: nämligen att när Gud skapade människan, djuren och alla växter så utgick han från samma grundämnen och hämtade dessa från markens jord.¹

Din egen åsikt att människan är skapad av Gud är förstås också en uppfattning. Skillnaden är att den går att motivera och försvara på många sätt utifrån den evidens som finns. Både i Genesis olika temanummer och i äldre nummer hittar du massor med bra argument. Du hittar dessutom de flesta på vår hemsida.²

Ernst Haeckels missvisande illustration från boken "Evolution of Man" från 1874. Den har använts som argument för att människan är ett djur bland andra under generationer. Läs mer i Genesis temanummer "Evolutionens ikoner" nr 3-2020 på s 24-27. Numret finns som pdf på <https://genesis.nu/site/assets/files/3619/genesis-2020-3.pdf> (kortare: krymp.nu/2Yw).

MEN VAD SKA MAN DÅ SÄGA?

Det mest naturliga är att helt enkelt fråga läraren: *Hur vet man det då?* Det är alltid en bra fråga att ställa, för det tvingar personen att tänka till. Men det troligaste svaret är någonting i stil med "Människan har för-

stås utvecklats precis som allt annat levande" och vad svarar man på det i all hast?

Det klokaste kan då vara att säga någonting i stil med: *"Men det är ju en definitionsfråga. Menar du att vi är djur rent biologiskt eller sett till helheten?"*

För biologiskt sett har människan nämligen mycket gemensamt med djuren, inte minst däggdjur. Men sett till helheten är vi så oerhört mycket mer. Det som gör oss till människor är framför allt det som har med våra andliga egenskaper att göra, som personlighet, karaktär, kreativitet och intellekt. Ingen förnekar ju att en människa som saknar armar och ben lika fullt är en fullvärdig människa, alltså har det inte med kroppsdelar att göra.

Om läraren nu svarar "Till helheten" så kan du fortsätta med att fråga: "Men finns det någon evidens³ för hur människans intellekt utvecklats?"

Jadå svarar kanske läraren, vi ser hur människan har utvecklats från stenålder via bronsålder till järnålder och rymdålder...

Då kan det vara läge att påminna om att det är stenålder just nu i flera olika delar av världen (som till exempel bland folkgrupper i Nya Guinea, Afrika och Amazonas) fast människorna där är lika smarta som vi. Och att de äldsta kulturerna konstruerade fantastiska byggnader och räknade avancerad matematik medan det var stenålder här i Skandinavien. De där så kallade kulturella utvecklingsstadierna har alltså ingenting med människans förmåga att göra utan med hennes förutsättningar (tillgång till teknologi, råvaror datorer, matematik m m).

Förhoppningsvis kan det mynna ut i att läraren – och dina klasskamrater – förstår att det inte alls är så självklart att människan "bara" är ett djur.

Det här är ju såklart en tänkt dialog – chansen är minimal att det skulle bli just det här samtalet. Men det som kan vara bra att lägga på minnet är hur viktigt det är att ställa motfrågor för att få (i det här fallet) läraren att tänka till lite extra och inte bara ta saker för givet.

/Redaktionen

NOTER

1. 1 Mos 1:11, 2:7. 2:19.
2. <https://genesis.nu/magasin/tidigare-nummer/>
3. "Evidens" är nämligen ett bättre ord än "bevis" i vetenskapssammanhang.

Eld

Ibland möts man av uppfattningen att det enda som gör människan speciell är att hon "råkat få" en lite större hjärna än "andra djur" och att hon kom på hur man skulle gå upprätt. Men det finns mycket mer att säga, och det har våra barn rätt att få höra.

En unikt mänsklig egenskap är att vi kan göra upp och kontrollera eld. Det är inte så bagatellartat som det kanske låter, och det av flera skäl som vi ska se. Enligt Bibeln skapade Gud jorden (dag ett) innan Han skapade solen, månen och stjärnorna (dag fyra) och såg till att den på många sätt blev "som gjord för oss". Det budskapet är precis tvärt emot det som barnen snart kommer att lära sig i skolan, där vår jord och människan framställs som kosmiska tillfälligheter utan plan, mening och mål. Ditt viktiga uppdrag som barnarbetare är att vaccinera barnen mot en sådan destruktiv och farlig världsbild som bidrar till att beröva dem deras tro och livsglädje och rycker undan grunden för etik och moral. Du gör det inte genom att läsa sagor, utan genom att berätta hur saker ligger till.

Genom att ställa frågor till barnen och samtala med dem kan du få dem (och dig själv) att reflektera över hur fenomenet eld faktiskt understryker den bibliska synen på människan som en mycket speciell varelse som Gud på ett särskilt sätt tänkte på när Han skapade universum och jorden.

GÖR SÅ HÄR

Sätt er i en ring med ett stearinljus i mitten, tona gärna ner belysningen i rummet så det blir lite extra mysigt. Fråga om det är något av barnen som skulle vilja tända ljuset med en tändsticka. Det är det garanterat!

Här kommer några frågor (och exempel på svar) som du kan använda som en "röd tråd" när du samtalar med barnen:

1. Tänk så fantastiskt med tändstickor. Finns det några andra sätt som man kan göra upp eld på? (gaständare, cigarettändare...)
2. Men om man nu inte har några tändstickor, och inga andra tändare heller – hur kan man då göra upp eld? Om man till exempel skulle hamna på en öde ö. (med flinta och stål, snurra en träpinne på en träbit så det blir varmt av friktionen – illustrera med att gnugga händerna mot varandra en stund – visst blir det varmt!)
3. Varför behöver vi eld på den öde ön? (värma oss när solen går ned, tända ljus, laga mat)
4. Men om vi inte är på en öde ö utan hemma, vad behöver vi elden till då? (tända ljus och elda i öppna brasan för att det är mysigt)
5. Men behöver vi inte elden till att laga vår mat? (nej, för vi har ju en spis, såklart)
6. Javisst, så är det ju förstås. Men vet ni – vi skulle faktiskt inte ha haft någon spis om vi inte hade haft eld! (???)
7. För spisen är gjord av järn och koppar och andra metaller, och för att kunna framställa dem måste man elda och få temperaturer på mer än tusen grader (eftersom järn- och kopparmalm från berget måste smältas)
8. Och det betyder att om vi inte hade kunnat göra upp eld så hade vi inte haft några andra saker av metaller heller. Vad använder vi för saker som är gjorda av metall? (bestick, verktyg, datorer, bilar, flygplan, mobiltelefoner, TV-apparater, glödlampor...)
9. Och vet ni – man måste ha eld för att göra porslin också. Och glas. Vad är det för saker som är gjorda av det? (dricks-glas, tallrikar, toalettstolar, glasögon, fönsterrutor...)

10. Vet ni hur man tillverkar glas? (Man smälter vit sand och tillsätter lite andra ämnen)

11. Och kikare och teleskop och mikroskop. Vet ni vad det är? Utan dem skulle forskarna nästan inte veta någonting om små saker och om rymden.

12. Förstår ni nu hur viktigt det är med elden? (Ja!)

13. Men vet ni – tror ni att en myra skulle kunna göra upp eld? (Nej) Varför inte det? (De är för små, de skulle brinna upp själva)

14. En elefant då? (Nej, den är för stor, den har inga händer och de kan inte hålla tändstickor med snabeln)

15. Precis! Så människan har precis rätt storlek och rätt sorts kropp med långa armar så att vi inte bränner oss. Bara människan kan hantera elden.

16. Men schimpanserna är ju ungefär lika stora och de har ju också armar och händer? (Nej de är alldeles för fumliga. De kan inte hålla någonting mellan tummen och fingrarna. Deras händer är gjorda för att klättra i träd)

17. Tänk så bra att Gud gav oss elden och alla bra sätt som vi kan använda den på! Han är så omtänksam! Ska vi tacka Jesus för det? (Jaaaa!!!)

Till sist: Det finns många andra fantastiska "tillfälligheter" som också bidrar till att vi kan hantera och dra nytta av elden, men som är väl svåra för de yngsta barnen att förstå. Det är saker som inte direkt har med att göra hur människan är konstruerad, som till exempel att luften måste innehålla precis lagom mycket syre att den kan både kan möjliggöra att elden brinner och att vi och alla djur kan andas. Och att jordens berg innehåller alla metaller som vi behöver. Vilken "tur" att Gud tänkte på oss redan innan vi fanns, när han skapade bergens och luftens sammansättning!

Ännu mer spännande saker på samma tema kan du se i filmen Firemaker som föreningen Genesis har textat till svenska. Du hittar den på: <https://youtu.be/U3-QLLKcbWQ> (kortare: krymp.nu/2XV)

/Redaktionen

Du vet väl om att vi erbjuder Gratis besök i skolor och ungdomsgrupper

Genesis

Föreningen Genesis står för kostnaderna!
Så angelägna är vi att ursprungsfrågan blir allsidigt
belyst i samhället!

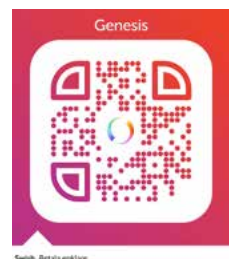
Ämnesplanen för Religionskunskap:
**"Eleverna ska ges möjlighet att diskutera
hur relationen mellan religion och
vetenskap kan tolkas och uppfattas, till
exempel beträffande frågor om skapelse
och evolution."** (krymp.nu/20A)

Lärare och ungdomsledare kan boka oss på
redaktionen@genesis.nu

Vi ses på hemmaplan!
Genesisredaktionen

Har du fått det här numret av Genesis alldeles gratis?

Grattis i så fall. I vanliga fall kostar det 70 kr att köpa det som lösnummer.
Gillade du innehållet? Vi tror och hoppas det.

Du vet väl om att om du swishar oss en liten slant så kan vi se till att någon annan också får ett nummer. På det sättet kan en liten tjuga kan få göra en stor skillnad för någon som brottas med skapelsefrågan. Swishnumret är i så fall 123-652 03 99 (det är det annars också ;)

Annonsera i Magasinet GENESIS

Som annonsör stöder Du tidningen,
samtidigt ger det Dig god träffsäkerhet mot målgruppen

Vi vågar ifrågasätta det ingen annan vågar.
Läsarna får vetenskapen i ett annat perspektiv.
Artikelförfattarna är ofta forskare, akademiker
från olika länder och vetenskapliga fält.

Annonsbokning/material:

Kontakta Jörgen Lundin för bokning och
materialeverans: jorgen@wetterreklam.se

Utgivningar
2023-03-01
2023-06-01
2023-09-01
2023-12-01

Annonsstorlek/pris

Uppslag* 430 x 287 mm - 9 900 kr	Halvsida 95 x 267 mm - 3 200 kr
Helsida* 201 x 270 mm - 5 400 kr	Kvartssida 95 x 131 mm - 2 100 kr
Halvsida 201 x 132 mm - 3 200 kr	* 5 mm utfall.

Oförändrat pris!

VETENSKAP | URSPRUNG | SKAPELSETRO

Genesis

Prenumerera på GENESIS!

Vi vågar ifrågasätta

Är evolutionsteorin verkligen bevisad?

Går evolutionen att förena med tron på Bibeln som Guds Ord?

Är en biblisk skapelsesyn förenlig med modern vetenskap?

Spelar skapelsefrågan någon roll i praktiken?

SÅ HÄR BESTÄLLER DU DIN ÅRSPRENUMERATION 2023

1. Betala 265* kr via Plusgironummer 29 55 88-8. Ange ditt namn. Är det svårt att få plats med all text så skicka detaljerad info** till prenumeration@genesis.nu.

2. Betala 265* kr via Swish 123-652 03 99. Ange ditt namn. Är det svårt att få plats med all text så skicka detaljerad info** till prenumeration@genesis.nu.

Gåvoprenumerationer 165 kr

Studerandeprenumerationer 145 kr

Utlandsprenumerationer SEK 315 (studerande SEK 245)

(se detaljerad info nederst på sid 4.)

** 1. Ditt namn och postadress

2. Vid gåvoprenumeration ange även mottagarens namn och postadress.

OBS! Prenumerationen avser 2022

Medlemskap: 130 kr/år betalas på motsvarande sätt som ovan.

Genesis

I samarbete med RadioHope producerar vi radio!

Spännande samtal inom området kristen tro och vetenskap, och har öronen vidöppna för dig och dina synpunkter, tips och frågor!

GENESIS PODDEN

AV JOSEF MOENSJÖ

poddtoppen

Spotify

RADIOHOPE

PODDTOPPEN - Här kan du lyssna utan registrering. SPOTIFY - Du behöver Spotify-konto för att lyssna i appen, men du kan registrera dig och lyssna gratis. RADIOHOPE - är poddens egentliga hemvist, och vår podd kommer att dyka upp i deras lista. Podden ska också gå att hitta i alla andra podcastappar som finns för mobiler, datorer m. m. Sök på "Genesispodden" i din app eller i din vanliga sökmotor.

Genesis

genesis.nu/butik/

Antal sidor:
114
Storlek:
185x210x10mm
Vikt:
140g
Utgivningsår:
2005
Upplaga:
1
Förlag:
XP Media
ISBN:
9789189299283

När människan blev ett djur art.nr 1012

I denna bok visar Mats Molén hur den i vår tid så allmänt accepterade evolutionsteorin inte är något som endast har med skapelse och biologisk utveckling att göra. Den påverkar också våra attityder och etiska värderingar, något som vi vanligtvis inte inser eller vill inse. Dess inflytande har haft och har alltjämt återverkningar på praktiskt taget alla områden av samhällslivet, alltifrån politiska system som nazism och kommunism till våra dagars jämställdhetsdebatt och matvanor. Detta allomfattande och okritiska accepterande av evolutionstänkandet försätter den enskilda människan ständigt i etiska och moraliska konflikter. I denna bok ingår också en studieplan, samt även studieplaner till författarens två tidigare böcker "Livets uppkomst" och "Evolutionslåset", som båda behandlar samma ämnesområde. Dessa studieplaner syftar till att fördjupa debatten kring det evolutionistiska tänkandet och dess konsekvenser i vår tid och är väl lämpade att användas både i skola och kristet församlingsarbete.

Genesis
 Internet
Bokhandel
<https://genesis.nu/butik/>

Signaturen I CELLEN

Om DNA och Intelligent Design

Hur uppkom livet?

Med Signaturen i Cellen lägger Stephen Meyer fram ett litet mästerverk. Vetenskapens talrika försök att knäcka livets mysterium blir levande för oss när de förklaras med pedagogisk finesse och analyseras med vetenskaplig noggrannhet.

Hur besvarar de frågan: Vad är upphovet till DNA-molekylens information? Meyer visar kraftfullt att argumenten för intelligent design inte bygger på okunskap eller på "att ge upp vetenskap", utan snarare på gedigna och övertygande vetenskapliga grunder.

Den troende kanske imponeras mest av, hur det just genom vetenskapen blir nästan tvingande tydligt att det måste finnas en intelligent designer. Biblisk Sanning kan egentligen bara bekräftas av fakta, annars vore den inte sann.

Ordinarie pris 259:- | 576 sidor, många illustrationer

FÖRBESTÄLL BOKEN IDAG!

För att ta del av rabatten,
ange *Genesis* vid beställningen!

Tfn: 0506-659219
info@timoteus-forlag.se
www.timoteus-forlag.se

TIMOTEUS FÖRLAG

 Världen idag

Vem väljer du att lyssna till?

Världen idag kommer ut tisdag till lördag som e-tidning.
Tisdag och torsdag kommer den även ut som papperstidning.

Provläs en månad **GRATIS!**

Välkommen att beställa din provmånad på något av följande sätt:

- prova.varldenidag.se
- Scanna QR-koden
- Tel 018-430 40 50
- e-post: kundtjanst@varldenidag.se
- Posta talongen nedan

www.varldenidag.se

Jag beställer en gratis provmånad av Världen idag!

Namn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Erbjudandet gäller t.o.m. 2023-03-31 för hushåll i Sverige som inte haft tidningen de senaste sex månaderna. Prenumerationen avslutas automatiskt när provmånaden gått ut. Du kommer då att kontaktas av en av våra säljare för erbjudande om fortsatt prenumeration. För våra prenumerationsvillkor samt vår personuppgiftspolicy, se www.varldenidag.se/kundtjanst

Genrens

 Världen idag

Svarspost
Kundnummer 901204700
758 00 Uppsala

GENESIS Första Boken Mole.

I nästa nummer

På Uppsala universitets webbplats Resursentrum för biologi och bioteknik står det att läsa: "Evolutionen är en vetenskaplig förklaringsmodell, en teori, som genomsyrar hela den biologiska vetenskapen. Den ifrågasätts inte av seriösa forskare idag."

Det där sista skulle i så fall innebära att om en forskare har invändningar mot evolutionsteorin, så är vederbörlig oseriös och har valt fel yrkesbana.

Formuleringen är säkert avsedd att vaccinera läsaren mot kreativism och bibeltro, men i stället framstår den som en träffande illustration av hur evolutionismen idag har utvecklats (!) till en dogm. Dogmer får nämligen inte ifrågasättas, medan företrädare för riktiga teorier välkomnar kritik och ifrågasättande eftersom det är både en naturlig och nödvändig del av den vetenskapliga metoden.

Hur kunde det bli så här? Rent historiskt har kristna, bibeltroende - och

evolutionskritiska - vetenskapsmän spelat en central roll när den moderna vetenskapen växte fram. Det är alltså helt uppenbart en ren lögn - eller i bästa fall ett uttryck för okunskap - att hävda att en persons bibeltro innebär att vederbörlig skulle vara oseriös.

I nästa nummer av Genesis kommer vi att titta närmare på ett antal bibeltroende vetenskapsmän genom historien, vars samlade livsverk till stor del är orsaken till att vi idag har lämnat fortidens vidskepligheter och vanföreställningar om världen bakom oss. Vad var det som motiverade dem? Hur kom det sig att det var just bibeltron som var deras gemensamma nämnare? Det blir spännande!

**Glöm inte att förnya din prenumeration, förresten ;)
God jul och Gott Nytt År önskar Redaktionen.**

NOT:1. <https://bioresurs.uu.se/resurser/evolution/evolutionens-mekanismer/> (kortare: krymp.nu/2Yx)

Genesis

36.
2: 60.
29: 4.
cc. 12: 42.
42. Matth. 5: 26.
th. 10: 29: "Kärf".
12: 6: "Inmätning".
atth. 18: 28; 29: 19.
atth. 17: 24: "Kattpenning".
Matth. 17: 27; cap. 26: 16.